

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

(ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569)

จังหวัดกาฬสินธุ์

| จัดทำโดย

: กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ

: สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๘/๖๙ (ช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ - เมษายน ๒๕๖๙) จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยแนวทางการดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๓ ด้านได้แก่ ๑) การเตรียมความพร้อมป้องกันและลดผลกระทบ ๒) การเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์ ๓) การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานในการเตรียมพร้อมเพื่อลดผลกระทบจากปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรและช่วยบรรเทาความเสียหายต่อพื้นที่การเกษตรที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นกรอบแนวทางในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และวางแผนในการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

มกราคม ๒๕๖๙

สารบัญ

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

(ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569)

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	
วัตถุประสงค์	1
เป้าหมาย	1
หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	2
แนวโน้มสถานการณ์	3
(ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569	4
พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ปี 2568/69	9
แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ทั้งประเทศ	10
แผนการเพาะปลูกฤดูแล้ง ปี 2568/69	12
แผนผังความเชื่อมโยงมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69	15
กลไกการบริหาร	16
แหล่งงบประมาณ	17
ระยะเวลาดำเนินงาน	17
การติดตามและรายงาน	17
การติดต่อ ประสานงาน ช่องทางการสื่อสาร	18
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์	
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	20
ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	35
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	
การวิเคราะห์ SWOT ของจังหวัดกาฬสินธุ์	43
การจำทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	45
ส่วนที่ 4 กรอบการดำเนินงานตามแผนป้องกันและเผชิญเหตุ ปี 2568/2569	
การป้องกันและลดผลกระทบ	46
การเตรียมความพร้อม	49
การจัดการในภาวะฉุกเฉิน	50
การฟื้นฟูและสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กระบวนการแจ้งเตือน	53
สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี 2568/69	53
แผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของจังหวัดกาฬสินธุ์	55
แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของจังหวัดกาฬสินธุ์	56
แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69	56
การติดตามและประเมินผล	61
ส่วนที่ 5 บัญชีทรัพยากร ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ	
บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้	62
ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ	63

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. บทนำ

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดการณ์ว่า ประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดฤดูฝนและเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว ประมาณปลายเดือนตุลาคม 2568 ซึ่งจะช้ากว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณ 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2569 บริเวณยอดดอยและยอดภูรวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และจะมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง และได้คาดการณ์ปรากฏการณ์ ENSO ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 จะมีแนวโน้มเปลี่ยนสถานะเป็นลานีญากำลังอ่อน และจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติในช่วงเดือนมกราคม 2569 สำหรับสถานการณ์น้ำของประเทศไทย (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง) ในปี 2568 มีปริมาณน้ำต้นทุนทั้งประเทศมากกว่า ปี 2567 จำนวน 4,194 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยสามารถวางแผนการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สำหรับภาคใต้จะยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่น โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันออกในเดือน พฤศจิกายนและธันวาคม จะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลากรวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในหลายพื้นที่

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสถานการณ์ภัยแล้ง ที่จะเกิดขึ้นต่อภาคการเกษตร ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้จัดเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569) จังหวัดกาฬสินธุ์ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตร และเตรียมการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติด้านการเกษตร ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย

3.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร รวมทั้งการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

3.2 สร้างการรับรู้และความตระหนักแก่เกษตรกรในการปรับรูปแบบการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง

3.3 บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับ ติดตาม การเพาะปลูกพืชฤดูแล้งให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาคส่วนอื่นๆ รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

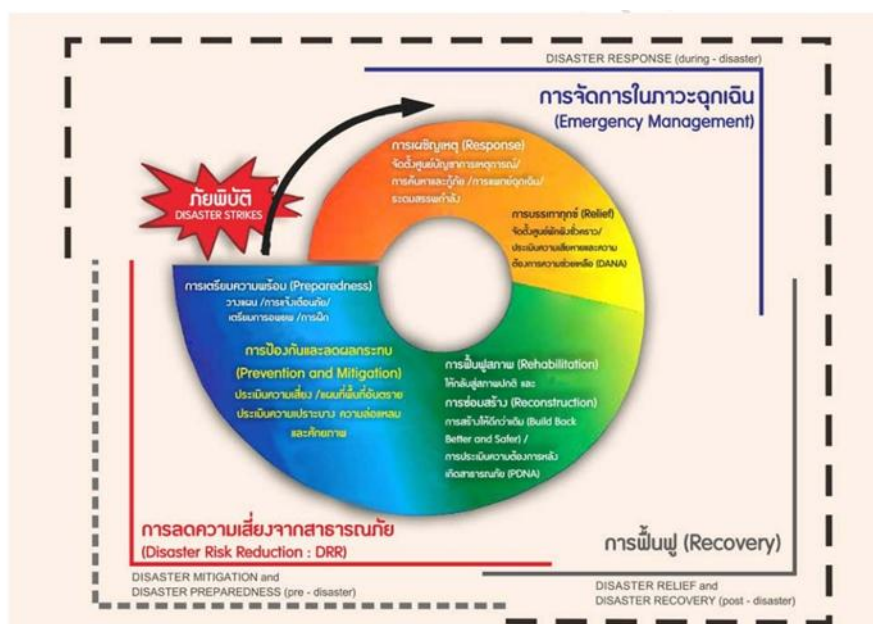
4. หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

4.1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือกับภัยที่มีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้นและอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดการตามลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non – Linear) โดยเป็นการดำเนินการในลักษณะเป็นวงจร (Closed Loop) อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น จึงเป็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการจัดการสาธารณภัยในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกับ (Overlap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพนี้

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ก่อนเกิดภัย : การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction)

การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation)

1) มาตรการที่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อป้องกันอุทกภัย/ภัยแล้ง การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

2) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ วางแผนการจัดสรรน้ำ วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่ชุมชนพร้อมแผนบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว แผนปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงและเติมน้ำในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้อย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness)

1) การปรับตัว ได้แก่ การให้คำแนะนำการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง การส่งเสริมอาชีพเสริมหรือวิสาหกิจชุมชนให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2) การเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ การแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ การสำรองเสบียงสัตว์ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง

ด้านปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร เช่น แผนเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อป้องกันโรคระบาดพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ แผนการจัดหน่วยเฉพาะกิจ ลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย การดูแลสุขภาพสัตว์ แผนการสำรวจ และประเมินความเสียหาย วิธีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแผนสร้างการรับรู้ ให้เกษตรกรรู้จักเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

ขณะเกิดภัย : การจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

การเผชิญเหตุ (Response) ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การแจ้งเตือนเกษตรกร

การบรรเทาทุกข์ (Relief) ได้แก่ แจกจ่ายเสบียงสัตว์และดูแลสุขภาพสัตว์ จัดหน่วยเฉพาะกิจ ลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกร สำรวจและประเมินความเสียหายเบื้องต้น รายงานสถานการณ์

หลังเกิดภัย : การฟื้นฟู (Recovery) และสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

การซ่อมสร้าง (Reconstruction) ได้แก่ การประเมินความเสียหายและซ่อมสร้างระบบ โครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืชระบาด การฟื้นฟู พื้นที่การเกษตร

การฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ด้านการเกษตรที่เกิดจากภัย การประเมินความต้องการ/จำเป็นในการฟื้นฟู หลังเกิดภัย การช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.2 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 ได้นำกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ กรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งบทเรียนจากการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุง ซึ่งการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุด คือ “การรับรู้ - การปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)” ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ส่วนที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรม ด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย

ส่วนที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

5. แนวโน้มสถานการณ์

กรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์สภาพอากาศในช่วงปลายเดือนตุลาคม 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 บริเวณประเทศไทยตอนบน จะเริ่มต้นฤดูหนาวประมาณปลายเดือนตุลาคม 2568 ซึ่งจะช้ากว่าค่าเฉลี่ย ประมาณ 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ช่วงเวลาที่มีอากาศหนาวเย็นที่สุด ประมาณกลางเดือนธันวาคม 2568 ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2569 สำหรับยอดดอยและยอดภูรวมทั้งเทือกเขา

จะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ส่วนภาคใต้จะมีอากาศเย็นบางแห่งในบางช่วง ส่วนมากตอนบนของภาค แต่ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นต่อไป โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันออกในเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม จะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลากรวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในหลายพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะ ๆ ในบางช่วงมีคลื่นสูง 2 – 3 เมตร ส่วนทะเลอันดามันมีคลื่นสูง 1 – 2 เมตร

คาดว่าปรากฏการณ์ ENSO (El Niño/Southern Oscillation) มีสถานะเป็นลานีญาต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนธันวาคม 2568 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2569 จากนั้นมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ภาวะปกติต่อไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม 2568 ปริมาณฝนจะมีค่าสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อย ส่วนอุณหภูมิของประเทศไทยมีแนวโน้มสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อย

6. (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้บูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 ดังนี้

ตารางแสดงรายละเอียด (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
1. คาดการณ์ชี้เป้า และ แจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยง ขาดแคลนน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการคาดการณ์ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อบริหารจัดการน้ำได้อย่างต่อเนื่องทั้ง ฤดูฝนและฤดูแล้ง และจัดทำข้อมูลพื้นที่ที่เสี่ยงขาด แคลนน้ำ รวมถึงการประยุกต์ใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการ คาดการณ์ พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมิน สถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง (ช่วงก่อนและระหว่างฤดู) 1) ด้านอุปโภคบริโภค	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด
	2) ด้านการเกษตร	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) กรมส่งเสริมการเกษตร กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย กรมฝนหลวงและการ บินเกษตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด
	3) ด้านคุณภาพน้ำ	การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมโรงงาน อุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด
	1.2 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ใน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 1) ความต้องการใช้น้ำและแนวโน้มการขาด แคลน	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมฝนหลวงและการ บินเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงาน พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
	2) แหล่งน้ำ (ผิวดิน/บาดาล)	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงาน ทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน การไฟฟ้าฝ่าย ผลิตแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	3) จัดทำแนวทางการรองรับการขาดแคลนน้ำและการช่วยเหลือ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย การประปาส่วน ภูมิภาค การประปานครหลวง กรมควบคุมมลพิษ
2. สร้างความมั่นคงน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	2.1 พัฒนาระบบประปา ปรับปรุง และบำรุงรักษาระบบประปาเดิมเป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล เช่น เป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล ก่อสร้างระบบบาดาลใหม่ ซ่อมแซมระบบประปา	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
	2.2 เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำแหล่งน้ำเดิม พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ และระบบกระจายน้ำ พร้อมเชื่อมโยงโครงข่ายน้ำและแหล่งน้ำในจุดที่มีศักยภาพ เช่น ขุดลอกแหล่งน้ำหรือลำน้ำ เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำเดิม พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ เจาะบ่อบาดาล ระบบกระจายน้ำ	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค กรมประมง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงาน ทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน การไฟฟ้าฝ่าย ผลิตแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร จังหวัด
	2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
	2.4 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการสูบน้ำในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปา ส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	2.5 เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย จังหวัด
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
3. กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญ การใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนฤดูแล้ง ปี2568/2569 และกำหนดเกณฑ์ปริมาณน้ำต้นทุนฤดูฝน ปี 2569ให้สอดคล้องกับการคาดการณ์สถานการณ์เอลนีโญและลานีญา พร้อมบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำกำหนด โดยให้คำนึงถึงกิจกรรมการใช้น้ำด้านทำนน้ำร่วมด้วย เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้น พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติการส่งน้ำ และควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน พร้อมแจ้งแผน	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย กรมการปกครอง จังหวัด

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	
	3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียน เกษตรกร โดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่ง น้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจนในรูปแบบแผนที่ เพื่อให้การ เพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้ง กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืช พื้นที่นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อ การเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงาน ที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับ เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) จังหวัด กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
	3.3 กำหนดแผนและควบคุมการจัดสรรน้ำ ในพื้นที่ กลุ่มต่ำ 11 ทุ่ง กลุ่มน้ำเจ้าพระยาสำหรับ การ เพาะปลูกเพื่อให้เก็บเกี่ยวได้ทันก่อนฤดูน้ำหลาก พร้อมจัดทำมาตรการเสริมเพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่กลุ่ม ต่ำเป้าหมาย	จังหวัด กรมการปกครอง กรมชลประทาน
	3.4 สำรวจ ตรวจสอบความมั่นคง คันคลอง เขื่อน ป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำในพื้นที่ที่ อาจเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำ ที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง
4. เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และลด การสูญเสีย ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	4.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการ เพาะปลูกพืชเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือ พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบ การให้น้ำพืช ขยายผลพื้นที่ทำนาปรังฤดูแล้ง โดย วิธีการเพาะปลูกเปียกสลับแห้ง และนำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิ สารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมวิชาการ เกษตร กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน
	4.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน (1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้น้ำอย่าง ประหยัดในทุกภาคส่วน (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ	ทุกหน่วยงานภาครัฐ กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	4.3 ลดการสูญเสียในในระบบประปา และระบบ ชลประทาน (1) ลดการสูญเสียในในระบบประปา (2) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในระบบ ชลประทาน โดยการปรับรอบเวรการส่ง	การประปานครหลวง การประปาส่วน ภูมิภาค กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิ สารสนเทศ (องค์การมหาชน)

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	น้ำ ให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการน้ำของพื้นที่ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ (3) จัดทำปฏิทินรอบเวรการส่งน้ำในพื้นที่เกิดวิกฤติขาดแคลนน้ำ	
5. ฝักระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	5.1 ฝักระวัง ตรวจจับ ควบคุม และ แก้ไขคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง แหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมถึงปริมาณน้ำระบายจากทุ่งรับน้ำและพื้นที่น้ำท่วมในช่วงปลายฤดูฝนที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และคุณภาพน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับ กรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมประมง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	5.2 สำรวจและจัดทำแผนติดตั้งสถานีตรวจวัดอัตโนมัติเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงปัญหาคูณภาพน้ำ	กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง
	5.3 จัดทำแผนที่ฝักระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายสำคัญ	กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
6. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ(ตลอดฤดูแล้ง)	6.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาสำรองและการกักเก็บให้น้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภค และ/หรือ การเกษตร ตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน และส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ การใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่างตำบล และองค์กรผู้ใช้น้ำที่อยู่ใกล้เคียงกัน	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	6.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ เครื่องสูบน้ำ ระบบประปาท้องถิ่น เครื่องจักรเครื่องมือ เป็นต้น โดยการให้คำแนะนำการใช้งานการบริหารจัดการ การอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปาส่วนภูมิภาค สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	และชุมชนสามารถดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขให้สามารถกลับมาใช้งานได้ในปีเบื้องต้น	
	6.3 ขับเคลื่อนผ่านกลไกองค์กรผู้ใช้ น้ำ โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ แนวคิด วิธีการ การใช้น้ำ อย่างประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้ความรู้ คุณค่าและประหยัดน้ำ เป็นต้น	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
7. สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	7.1 สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์ การวางแผนบริหารจัดการน้ำ และการควบคุมการใช้น้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7.2 จัดทำแผนประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ	กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัด สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
8. ติดตามและ ประเมินผล การดำเนินงาน (ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)	8.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน พร้อมจัดทำระบบการติดตามมาตรการโดยพัฒนาฐานข้อมูล เช่น พื้นที่เสี่ยง แหล่งน้ำเครื่องจักรเครื่องมือ การให้ความช่วยเหลือเป็นต้น ในรูปแบบออนไลน์ หน่วยงาน รายงานผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้ง ให้รายงานมายังสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะกรรมการลุ่มน้ำ 8.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ พร้อมสรุปทบทวน	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คณะกรรมการลุ่มน้ำ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เสนอ (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 ซึ่งได้ผ่านการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ 15/2568 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2568 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 และอยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ (กนช.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบและให้หน่วยงานดำเนินการตามมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

7. พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ปี 2568/69

7.1 พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ นอกเขตชลประทาน (วิเคราะห์ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568)

กรมทรัพยากรน้ำร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 โดยการวิเคราะห์สมมูลน้ำรายตำบล พบว่ามีพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำทั้งประเทศ พื้นที่ข้าว พืชไร่ พืชผัก เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 3 จังหวัด 7 อำเภอ 13 ตำบล เสี่ยงขาดแคลนน้ำมากกว่า 5 ล้านลูกบาศก์เมตร/ตำบล ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ (2 อำเภอ 5 ตำบล) อุตรดิตถ์ (3 อำเภอ 6 ตำบล) พิษณุโลก (2 อำเภอ 2 ตำบล) พื้นที่รวม 117,828 ไร่ ได้แก่ ข้าว 96,700 ไร่ พืชไร่ 20,941 ไร่ และพืชผัก 187 ไร่

7.2 คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งล่วงหน้า 6 เดือน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568)

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และกรมส่งเสริมการเกษตร ได้วิเคราะห์ข้อมูลคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง (Drought Risk Index : DRI) ล่วงหน้า 6 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569) ในพื้นที่ข้าว พืชไร่ และไม้ผล ทั้งประเทศ

พื้นที่ปลูก	คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งความเสี่ยงสูง (จังหวัด)					
	พ.ย. 68	ธ.ค. 68	ม.ค. 69	ก.พ. 69	มี.ค. 69	เม.ย. 69
ข้าว	3	-	61	65	63	67
พืชไร่	8	-	51	54	55	56
ไม้ผล	6	-	68	68	68	74

8. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ทั้งประเทศ (ช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569)

8.1 ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง แหล่งน้ำขนาดใหญ่อื่น ๆ และการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก

ปริมาณน้ำใช้การได้ในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และแหล่งน้ำขนาดใหญ่อื่น ๆ จากทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 47,516 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น

- ปริมาณน้ำใช้การได้ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 39,385 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณน้ำใช้การได้ อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 4,235 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณน้ำใช้การได้ โครงการขนาดใหญ่อื่นๆ 3,896 ล้านลูกบาศก์เมตร

แผนการจัดสรรน้ำภาพรวมทั้งประเทศ จำนวน 33,753 ล้านลูกบาศก์เมตร แบ่งเป็น แผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้งจำนวน 29,563 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น เพื่อการเกษตร 18,247 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการอุปโภค-บริโภค 2,748 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการรักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ 8,568 ล้านลูกบาศก์เมตร และพร่องระบายน้ำเพื่อรักษาเสถียรภาพอ่างเก็บน้ำอีก 4,190 ล้านลูกบาศก์เมตร (เฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยาคาดการณ์ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯจำนวน 2,045 ล้านลูกบาศก์เมตร) นอกจากนี้ยังมีปริมาณน้ำสำรองไว้สำหรับต้นฤดูฝนประมาณ 15,808 ล้านลูกบาศก์เมตร

สำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปริมาณน้ำต้นทุนในเขตชลประทาน ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2568 รวม 1,909.16 ล้านลูกบาศก์เมตร ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (เขื่อนลำปาว) มีปริมาณน้ำต้นทุน 1,796,386 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 91 คาดว่ามีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้งปี 2569
 - อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 18 แห่ง มีปริมาณน้ำต้นทุนรวม 61.29 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 68 คาดว่ามีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้งปี 2569
 - อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน 270 แห่ง มีปริมาณน้ำต้นทุนรวม 51.02 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 80 คาดว่ามีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้งปี 2569
- ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยเป็นหลัก

8.2 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งในลุ่มน้ำชี และจังหวัดกาฬสินธุ์

กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดหลักเกณฑ์ช่วงน้ำระยะเวลาการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในแต่ละปี ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 30 เมษายน ของปีถัดไป ยกเว้น 6 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส นับช่วงระยะเวลาเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง 15 มิถุนายน สำหรับแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ในลุ่มน้ำชี และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้

ลุ่มน้ำชี

- พื้นที่เหนือเขื่อนอุบลรัตน์ แหล่งน้ำต้นทุน ได้แก่ เขื่อนจุฬาภรณ์ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 127 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 100 ของความจุที่ระดับเก็บกักและในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 ได้พิจารณาวางแผนระบายน้ำจากอ่างฯ ทั้งสิ้นประมาณ 100 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 65 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 20 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 4 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศ และอื่น ๆ 11 ล้านลูกบาศก์เมตร

● พื้นที่ท้ายเขื่อนอุบลรัตน์

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 เขื่อนอุบลรัตน์ มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 1,725 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 95 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 ทั้งสิ้นประมาณ 1,300 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 599 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 50 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 25 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ 626 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 256,331 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 248,286 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 46 ไร่ อ้อย 273 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 951 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่น ๆ 6,775 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 เขื่อนลำปาว มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 1,778 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 95 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 ทั้งสิ้นประมาณ 880 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 672 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 7 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 2 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ 199 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 280,000 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 274,040 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 860 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่น ๆ 5,100 ไร่

จังหวัดกาฬสินธุ์ วางแผนการใช้น้ำในเขตชลประทาน (1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569) ในกิจกรรมการเกษตร อุปโภค-บริโภค อุตสาหกรรม รักษาและช่วยเหลือพื้นที่ทำนํารวม 1,008.61 ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบัน (25 ธันวาคม 2568) ใช้น้ำแล้ว 79.81 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 7.91 ดังนี้

(1) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (เขื่อนลำปาว) แผน 880.00 ล้านลูกบาศก์เมตร ผล 51.00 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 6

(2) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 18 แห่ง แผน 128.61 ล้านลูกบาศก์เมตร ผล 28.81 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 22

พื้นที่ชลประทานขนาดใหญ่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้วางแผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ดังนี้

ปริมาณน้ำใช้งานได้ (1 พ.ย. 68)	1,778.05 ล้านลูกบาศก์เมตร
น้ำเพื่อการอุปโภค	7.24 ล้านลูกบาศก์เมตร
รักษาระบบนิเวศ	77.83 ล้านลูกบาศก์เมตร
เพื่อการเกษตร	671.53 ล้านลูกบาศก์เมตร
(ข้าวนาปรัง 274,040 ไร่, พืชผัก 860 ไร่, บ่อปลา 1,500 ไร่, บ่อกัก 3,600 ไร่)	
อุตสาหกรรม	1.81 ล้านลูกบาศก์เมตร
อื่น ๆ	121.59 ล้านลูกบาศก์เมตร

โดยมีระยะเวลาการส่งน้ำระหว่าง 1 ธันวาคม 2568 – 30 เมษายน 2569

พื้นที่ชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานกาฬสินธุ์ ได้วางแผนการจัดสรรน้ำเพื่อในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ดังนี้

ปริมาณน้ำใช้งานได้ (1 พ.ย. 68)	69.56 ล้านลูกบาศก์เมตร
น้ำเพื่อการอุปโภค	7.09 ล้านลูกบาศก์เมตร
รักษาระบบนิเวศ	4.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
เพื่อการเกษตร	22.69 ล้านลูกบาศก์เมตร
(ข้าวนาปรัง 13,090 ไร่, พืชไร่ 1,374 ไร่, พืชผัก 173 ไร่, อ้อย 35 ไร่, ไม้ยืนต้น 503 ไร่, บ่อปลา 42 ไร่, อื่น ๆ 345 ไร่)	
อุตสาหกรรม	2.46 ล้านลูกบาศก์เมตร
อื่น ๆ	0.23 ล้านลูกบาศก์เมตร

โดยมีระยะเวลาการส่งน้ำระหว่าง 1 ธันวาคม 2568 – 30 เมษายน 2569

9. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

การประชุมคณะทำงานเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2568 เห็นชอบแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รวมทั้งนโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รายละเอียดดังนี้

9.1 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

ทั้งประเทศ จำนวน 15.60 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ 2 จำนวน 12.86 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 10.05 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 2.81 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 2.74 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.67 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 2.07 ล้านไร่)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ 2,575,940 ไร่ แบ่งเป็น

ในเขตชลประทาน 1,223,773 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว 1,165,781 ไร่ พืชไร่ 49,870 ไร่ พืชผัก 8,122 ไร่ พืชไร่ 57,992 ไร่

นอกเขตชลประทาน 1,352,167 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว 810,949 ไร่ พืชไร่ 390,736 ไร่ พืชผัก 150,482 ไร่ พืชไร่ 541,218 ไร่

จังหวัดกาฬสินธุ์ พื้นที่ 368,645 ไร่ แบ่งเป็น

ในเขตชลประทาน 289,537 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว 287,130 ไร่ พืชไร่ 1,374 ไร่ พืชผัก 1,033 ไร่ พืชไร่ 2,407 ไร่

นอกเขตชลประทาน 79,108 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว 25,575 ไร่ พืชไร่ 50,761 ไร่ พืชผัก 2,772 ไร่ พืชไร่ 53,533 ไร่

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรและกรมชลประทาน เป็นหน่วยงานกำกับและบริหารแผนการเพาะปลูก พืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

9.2 นโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

9.2.1 นโยบาย

1) ด้านการจัดสรรน้ำ การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริม การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำ ทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เห็นควรให้จัดสรรน้ำตามระบบรอบเวรหรือกำหนดวิธีการ เพาะปลูกที่ประหยัดให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้มีน้ำเพียงพอ สำหรับการอุปโภค-บริโภค การรักษาระบบนิเวศ การอุตสาหกรรม และการเพาะปลูกพืชต้นฤดูฝนปีถัดไป โดยมีแนวทางดังนี้

1.1) หลักการจัดสรรน้ำ

- 1) จัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ
- 2) สนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 3) ใช้ระบบรอบเวรหรือกำหนดวิธีการเพาะปลูกที่ประหยัดน้ำให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

1.2) ลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำ

- 1) เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการประปา
- 2) เพื่อการรักษาระบบนิเวศทางน้ำ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การขับไล่ น้ำเสีย บรรเทาสาธารณภัย จารัตประเพณีและคมนาคม เป็นต้น
- 3) เพื่อสำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน สำหรับอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศ เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2569
- 4) เพื่อการเกษตร
- 5) เพื่อการอุตสาหกรรม
- 6) เพื่อการพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

2) ด้านการเกษตร

2.1) กำกับติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของเกษตรกร ให้เป็นไปตามแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาด้านการตลาดประกอบด้วย

2.2) การวางแผนการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งที่ผ่านมา เราพิจารณาปริมาณน้ำต้นทุน เป็นปัจจัยหลักในการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก ด้วยสภาพเศรษฐกิจ และตลาดโลกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การพิจารณาเพียงปริมาณน้ำต้นทุนไม่เพียงพอต่อการวางแผนการเพาะปลูก ดังนั้น การวางแผนการปลูกพืช จำเป็นต้องขยายกรอบคิดให้ครอบคลุมมิติอื่น ๆ รวมด้วย ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจและการตลาดทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ มิติด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมิติด้านสังคมและความมั่นคงทางอาหารของประเทศจะช่วยให้เกิดการวางแผนการเพาะปลูกฯ พืชในช่วงฤดูแล้งที่ “ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ” และ “ผลิตสิ่งที่ตลาดต้องการ” ไปพร้อมกัน

2.3 ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และด้านการตลาด

9.2.2 มาตรการ

1) ด้านการจัดสรรน้ำ

1.1) เขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างยั่งยืน มีปริมาณน้ำต้นทุนสามารถสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปรังปี 2568/69 ซึ่งวางแผนส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังประมาณ 6.60 ล้านไร่

1.2) เขตลุ่มน้ำแม่กลอง ปริมาณน้ำในเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ และการเกษตรรวมถึงการส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้งปี 2569

1.3) เขตลุ่มน้ำอื่นๆ ให้วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน

- สนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชไร่-พืชผัก ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เพื่ออุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ ได้แก่ เขื่อนลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนลำนางรอน จังหวัดบุรีรัมย์ และเขื่อนปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- สนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น เพื่ออุปโภค-บริโภค รักษา ระบบนิเวศและอื่นๆ ได้แก่ เขื่อนประแสร์ จังหวัดระยอง

- ไม่สนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรฤดูแล้ง ปี 2568/69 ได้แก่ เขื่อนลำพระเพลิง จังหวัดนครราชสีมา

- สนับสนุนน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศ (นำไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า) ได้แก่ เขื่อนน้ำพุง จังหวัดสกลนคร และเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4) ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนกักเก็บน้ำ (มีนาคม-ตุลาคม 2569) ปฏิบัติการฝนหลวงเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับเขื่อนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึงและเพื่อสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

2) ด้านการเกษตร ในปีเพาะปลูกปัจจุบัน สืบเนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำมีเพียงพอ กรมชลประทานจึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรเพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยมีการจัดสรรน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2 ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ปัจจุบันความต้องการใช้ข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีแนวโน้มลดลง เราจึงต้องคำนึงถึงการตลาดเพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง และพิจารณาทางเลือกในการปลูกพืช

ที่ใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ 2 รวมถึงส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบการให้น้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม เพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ

ในการนี้ ได้มีการริเริ่มโครงการสนับสนุนจากภาครัฐหลายโครงการ อาทิ โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมแปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกและสร้างความหลากหลายในการประกอบอาชีพเกษตรกรให้แก่เกษตรกร

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการวางแผนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบ โดยจัดสรรน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ พร้อมทั้งมีมาตรการในการกำกับติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 อย่างใกล้ชิด เพื่อควบคุมให้การเพาะปลูกเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านการตลาดประกอบการวางแผนด้วย

ท้ายที่สุด เพื่อให้การดำเนินนโยบายและมาตรการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งดำเนินการด้านการตลาดเพื่อสนับสนุนผลผลิตทางการเกษตร อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืนและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศในระยะยาว

3) ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และด้านการตลาด

3.1) ให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน แนวโน้มความต้องการของตลาด ราคา และแหล่งรับซื้อพืชฤดูแล้ง เป็นต้น

3.2) ประสานและช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาช่องทางการตลาดให้กับผลผลิตพืชฤดูแล้ง

3.3) สร้างการรับรู้เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

- ข้าวรอบที่ 2 ควบคุมพื้นที่ปลูกไม่ให้เกินจำนวนที่กำหนด

- พืชไร่พืชผัก ส่งเสริมให้มีพื้นที่ปลูกได้ตามจำนวนที่กำหนด

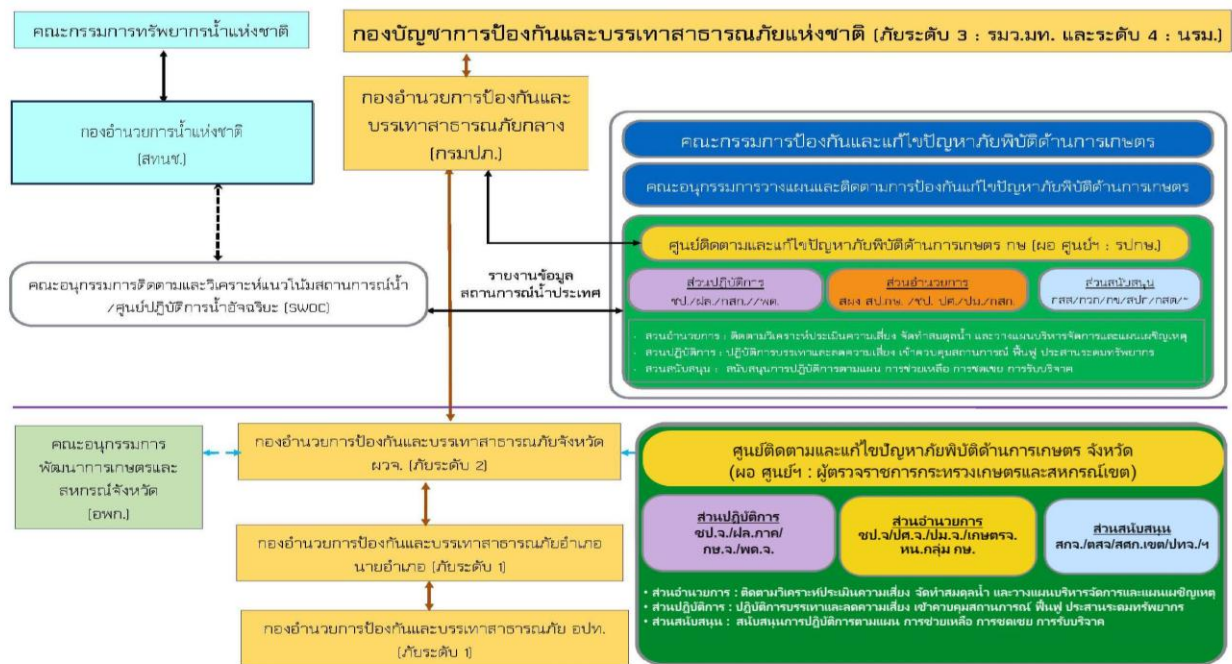
3.4) เชิญชวนเกษตรกรให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยเข้าร่วมโครงการของรัฐ โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมแปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย โครงการยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง กิจกรรมยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง (ข้าว) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ 2

3.5) การแนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติดูแลรักษาพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งการรักษาความชื้น และลดการเผาตอซัง

10. แผนผังความเชื่อมโยงมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กับแผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สททช

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ภายใต้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ช่วงเดือนพฤษภาคม 2568 - เมษายน 2569) ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ภัยแล้ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

12. แหล่งงบประมาณ

งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงาน
เงินอุดหนุนราชการ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ พ.ศ.2568
งบกองทุนพัฒนาสหกรณ์
งบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
งบกองทุนพัฒนายางพารา
สินเชื่อกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

13. ระยะเวลาดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2568 – เดือนเมษายน 2569

14. การติดตามและรายงาน

ข้อมูล	หน่วยงาน	ระยะเวลา
1. สถานการณ์น้ำ 1.1 ในเขตชลประทาน 1.2 นอกเขตชลประทาน	กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น. ทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 11.00 น.
2. สถานการณ์การเพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน	ทุกวันพุธ
3. การปฏิบัติการฝนหลวง	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น.
4. การแจ้งเตือน	ทุกส่วนราชการ	เมื่อมีการแจ้งเตือน

ข้อมูล	หน่วยงาน	ระยะเวลา
5. ผลกระทบด้านการเกษตร 5.1 ด้านพืช 5.2 ด้านประมง 5.3 ด้านปศุสัตว์	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย และปรับปรุงข้อมูลทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 15.00 น.
6. ข้อพิพาท	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย
7. ผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ	ทุกส่วนราชการ	ภายในวันที่ 5 ของเดือน
8. คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง	กรมส่งเสริมการเกษตร	ภายในวันที่ 10 ของเดือน

15. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร

หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กษ.	0-2281-9959	0-2629-9660
กรมชลประทาน - ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ - สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา	0-2669-2560 0-2241-2360	0-2243-1098 0-2241-3348
กรมประมง - กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	0-2652-0600 ต่อ 17426	
กรมปศุสัตว์ - กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์	0-2653-4444 ต่อ 2273	0-2653-4928
กรมพัฒนาที่ดิน - กองแผนงาน - กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	0-2579-0752 0-2579-3504	0-2579-0923 0-2579-3504
กรมวิชาการเกษตร - กองแผนงานและวิชาการ	0-2579-6535 ต่อ 11	0-2940-6342 0-2579-5246
กรมส่งเสริมการเกษตร - กองแผนงาน - กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร - กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย	0-2579-3741 0-2579-3804 0-2940-6190	0-2940-7026 0-2579-3010 0-2940-6190
กรมการข้าว - สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	0-2561-2533 0-2561-2182 0-2561-4235	0-2561-2533 0-2561-3624

หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
กรมส่งเสริมสหกรณ์ - กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์	0-2282-5848	0-2628-5537
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กองแผนงาน - กองปฏิบัติการฝนหลวง	0-2109-5100 ต่อ 811 0-2109-5100 ต่อ 410	0-2109-5143
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน - สำนักบริหารกองทุน	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร - ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ	0-2579-8161 0-2579-8247	0-2579-8162
กรมหม่อนไหม - สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหม่อนไหม	0-2558-7900 ต่อ 7420	0-2558-7900 ต่อ 7420
การยางแห่งประเทศไทย - กองสวัสดิการเกษตรกร	0-2433-2222 ต่อ 245	0-2434-2294

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

1.1 ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

1) จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และอยู่ตอนกลางของภาค อยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ 16-17 องศาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ 103-104 องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 519 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 6,946.75 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4.3 ล้านไร่

2) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดจังหวัดสกลนคร	และ	จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดจังหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดมหาสารคาม	และ	จังหวัดขอนแก่น

3) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จังหวัดกาฬสินธุ์มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะพื้นที่ตอนบน ได้แก่ บริเวณอำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอกมลาไสย อำเภอนาคูและอำเภอนาหว้า ซึ่งเป็นบริเวณแนวเทือกเขาภูพาน มีภูเขาสลับซับซ้อน และมีที่ราบในบริเวณระหว่างหุบเขาสลับกับป่าทึบ ได้แก่ ป่าดงมูล และป่าดงแม่แฝด บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงจังหวัดกาฬสินธุ์ที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาว และลำน้ำพาน มีเขื่อนลำปาวเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง

2. ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ได้แก่ บริเวณอำเภอหนองกุ้งศรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนามน อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอห้วยเม็ก ลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขาสลับกับป่าโปร่ง และทุ่งราบ

3. ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ได้แก่ บริเวณอำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอร่องคำ อำเภอกมลาไสย อำเภอดอนจาน และอำเภอฆ้องชัย ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำ เป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นบริเวณที่รับน้ำชลประทานจากโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาลำปาว และมีลำน้ำชี ลำน้ำพาน ลำห้วย บึง และหนองน้ำทั่วไป

4) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จากการสำรวจสภาพดินของจังหวัดกาฬสินธุ์แบ่งดินตามลักษณะพื้นที่ที่เกิด และศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

1. ดินที่เกิดในที่ราบน้ำท่วมถึง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือดินที่เกิดตามสันริมฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ ดินชุดเชียงใหม่ มีลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลางเนื้อดินด้านบนเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแบ่ง สีนํ้าตาลเข้มหรือสีนํ้าตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลาง ถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าของ PH อยู่ระหว่าง 6.0 – 6.5 ส่วนดินชั้นล่างมีลักษณะเนื้อดินไม่แน่นอน อาจเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่ง สีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลปนแดงหรือสีนํ้าตาลปนเหลืองเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ 6.5 – 7.0 เหมาะสำหรับทำนาปลูกข้าว

2. ดินที่เกิดในที่ราบต่ำของตะพักลำน้ำ จะพบในบริเวณพื้นที่ที่มีระดับดิน สูงกว่าดิน พวกแรกที่ว่ามาแล้วเล็กน้อย ซึ่งพอจะแยกออกเป็น 4 พวกใหญ่ๆ ดังนี้

- ดินที่มีเนื้อดินลึก ได้แก่ ดินชุดร้อยเอ็ด ที่พบมากที่สุด ดินชนิดนี้มีลักษณะเนื้อดิน เป็นดินร่วนปนทรายละเอียด หรือดินร่วนสีนํ้าตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ หรือกรดปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ 5 – 6 ดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติทำให้ผลผลิตข้าวเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 20 – 30 ถังต่อไร่
- ดินที่มีเนื้อดินตื้น ได้แก่ ชุดดินอัน ดินเพ็ญ จะพบชั้นกรวดลูกรัง หรือชั้นศิลาแลงอยู่ ตื้นประมาณ 50 เซนติเมตร

- ดินที่เป็นทรายจัด ได้แก่ ดินชุดอุบลเป็นดินทรายร่วน ลึกเกิน 80 เซนติเมตร

- ดินเค็ม ได้แก่ ดินชุดอุดร ในดินชุดนี้จะสังเกตเห็นง่ายในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือ

ขาวๆ อยู่ผิวดินบนสภาพดินดังกล่าวเหมาะสำหรับทำไร่นาสวนผสมเศรษฐกิจพอเพียง

3. ดินที่ดอน เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง และอ้อย อีกทั้งยังคง สภาพเป็นป่าธรรมชาติ ดินพวกนี้พบในพื้นที่ที่เรียกว่า ที่ราบของตะพักลำน้ำชั้นกลาง กับที่ราบของตะพักลำน้ำ ชั้นสูง มีลักษณะทั่วไปเป็นลุ่มๆ ดอนๆ แบบลูกคลื่น จะสังเกตได้ง่าย คือ อยู่สูงกว่าดินที่ใช้ทำนา

1.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

1) ภูมิอากาศ โดยทั่วไปจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือมีอากาศร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่งๆ มีฝนตกประมาณ 113 วัน ฤดูฝน เริ่มประมาณระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,367.1 มิลลิเมตรต่อปี

ตารางแสดง : ข้อมูลป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดกาฬสินธุ์ (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดกาฬสินธุ์)

ลำดับ ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	เนื้อที่ตามกฎหมายกระทรวง	เนื้อที่กรมอุทยาน ขึ้นทับ	เนื้อที่ สปก.	คงเหลือพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ
1	ป่าแก้งกะอาม	88,562	52,209	8,751	27,602
2	ป่าโคกกกลางหมื่น	14,918	-	14,918	-
3	ป่าดงดำน้อย	76,629	19,263	11,600	45,766
4	ป่าดงนาราม	12,550	-	32	12,518
5	ป่าดงบังอีแปลงที่สอง	2,850	2,850	-	-
6	ป่าดงบังอีแปลงที่หนึ่ง	12,031	7,462	2,315	2,245
7	ป่าดงมูล	258,526 (ก้นออก)	2,854	193,063	62,609
8	ป่าดงแม่แฝด	119,375	-	89,094	30,281
9	ป่าดงระแนง	69,375	-	18,621	50,754
10	ป่าดงหมู	88,075	2,854	558	84,663
11	ป่าดงห้วยผา	108,122 (ก้นออก)	13,451	39,517	55,184
12	ป่านาจารและป่าดงขวาง	48,616 (ก้นออก)	-	47,318	1,298
13	ป่าภูพาน	214,843	86,185	15,714	112,944
14	ป่าภูโหล่ย	38,437	-	23,049	15,388
	รวม	1,150,059	187,128	464,550	501,231

1.2 ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

1.2.1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางแสดง : ข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดกาฬสินธุ์ (ปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์ 31 ธันวาคม 2567)

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
1. เมืองกาฬสินธุ์	691.524	9.95	0	17	185	16	1	36
2. ยางตลาด	621.084	8.94	16	15	208	8	9	
3. กุฉินารายณ์	739.247	10.64	80	12	145	5	9	
4. หนองกุงศรี	626.944	9.03	62	9	113	7	3	
5. ห้วยเม็ก	291.011	4.19	48	9	84	4	7	
6. กมลาไสย	317.329	4.57	13	8	111	5	5	
7. สมเด็จ	454.095	6.54	42	8	94	5	4	
8. สหัสขันธ์	316.402	4.55	32	8	85	6	2	

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
9. เขาวง	205.105	2.95	98	6	71	4	2	
10. คำม่วง	621.005	8.94	85	6	71	3	5	
11. ท่าคันโท	393.549	5.67	109	6	60	5	1	
12. นามน	245.329	3.53	42	5	67	2	4	
13. นาคู	203.092	2.92	88	5	55	2	4	
14. ช้องชัย	136.247	1.96	38	5	48	1	4	
15. ดอนจาน	194.961	2.81	32	5	48	2	3	
16. ห้วยผึ้ง	256.832	3.70	59	4	52	3	2	
17. สามชัย	550.853	7.93	85	4	47	0	4	
18. ร่องคำ	82.137	1.18	38	3	40	1	2	
รวม	6,946.746	100		135	1,584	79	71	36

1.2.2 ข้อมูลประชากร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรทั้งสิ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 จำนวน 962,444 คน แยกเป็น หญิง จำนวน 487,911 คน และชาย จำนวน 474,533 คน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ รองลงมาคือ อำเภอยางตลาด และอำเภอกุฉินารายณ์ ความหนาแน่นของประชากร 141.57 คน/ตารางกิโลเมตร

1.3 ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีตสิบสอง คองสิบสี่” เช่น งานมหรหรร โปงลางแพรวา และงานกาชาด งานมหรหรรวิจิตรแพรวาราชีนแห่งใหม่ งานบุญบั้งไฟตะไลล้านบ้านกุดหว้า งานสงกรานต์พระธาตุยาคู งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหนะ งานบุญคุณลาน และมหรหรรเส็งกลองกิ่ง

ประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีตสิบสอง คองสิบสี่” คำว่า “ฮีต” คือ “จารีต และ “สิบสอง” หมายถึง สิบสองเดือน ดังนั้น “ฮีตสิบสอง” จึงหมายถึงประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี เป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับ พิธีกรรมทางพุทธศาสนา ขณะที่ “คองสิบสี่” เป็นคำและข้อปฏิบัติคู่กับ “ฮีตสิบสอง” คำว่า “คอง” แปลว่า แนวทาง หรือ ครรลอง ธรรมเนียมประเพณี และ “สิบสี่” หมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางปฏิบัติสิบสี่ข้อ ดังนั้น “คองสิบสี่” จึงหมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางที่ประชาชนทุกระดับ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้มีหน้าที่ปกครอง บ้านเมือง พระสงฆ์ และคนธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติสิบสี่ข้อ

นอกนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองสหัสวันเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณเทือกเขาภูพานในเขต 3 จังหวัด คือจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอภูผินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง ชาวผู้ไท จะมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การฟ้อน ลักษณะการสร้างบ้านเรือน ลักษณะทางสังคม และวิถีชีวิต เป็นต้น

1.4 ข้อมูลเศรษฐกิจ

1.4.1 เศรษฐกิจโดยภาพรวม

จังหวัดกาฬสินธุ์

(หน่วย:ล้านบาท)

กิจกรรมการผลิต	2563r	2564r	2565r	2566 p
ภาคเกษตร	13,537	13,428	15,910	16,402
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	13,537	13,428	15,910	16,402
ภาคนอกเกษตร	44,894	48,177	50,816	49,675
อุตสาหกรรม	10,253	12,878	13,266	12,725
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	9	9	9	0
การผลิต	8,852	11,479	11,861	10,959
การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	1,262	1,242	1,246	1,609
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	130	148	150	157
การบริการ	34,640	35,299	37,549	36,950
การก่อสร้าง	2,737	2,931	2,981	2,070
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยายนต์	6,783	6,641	7,027	7,153
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	1,168	1,369	1,422	1,462
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	239	246	348	343
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	382	376	329	318
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	4,862	5,019	5,492	5,707
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	3,628	3,334	4,101	3,722
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	57	51	57	66
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	38	60	42	47
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	2,498	2,617	2,633	2,571
การศึกษา	9,276	9,555	9,786	9,985

กิจกรรมการผลิต	2563r	2564r	2565r	2566 p
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,182	2,362	2,546	2,667
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	139	154	189	236
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	652	584	596	602
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	58,431	61,605	66,726	66,077
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท)	73,742	78,169	85,135	84,785
ประชากร (1,000 คน)	792	788	784	779

อัตราการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

อัตราการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปี 2566 แบบปริมาณลูกโซ่ (ในปี 2566) พิจารณาจากมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่ หดตัวร้อยละ 0.98 จากที่ขยายตัวร้อยละ 7.68 ในปี 2565 เป็นผลมาจากภาคเกษตรหดตัว ร้อยละ 3.10 และภาคนอกเกษตร หดตัวร้อยละ 2.25

การผลิตภาคการเกษตร ในปี 2566 หดตัวร้อยละ 3.10 โดยการหดตัว มีปัจจัยสำคัญมาจากผลผลิตพืชหลัก เช่น ข้าวเปลือก อ้อย มันสำปะหลังขยายตัวสูง ประสบปัญหาด้านราคา และภัยธรรมชาติ

การผลิตภาคนอกเกษตร ในปี 2566 หดตัวร้อยละ 2.25 เป็นผลมาจากภาคการก่อสร้างลดร้อยละ 30.56 ส่งผลกระทบต่อภาคอสังหาริมทรัพย์ ที่ลดลงร้อยละ 9.25 เช่นกัน

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดกาฬสินธุ์

1) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด) โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 ขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตรกรรม (สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง) มีมูลค่า 16,402 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.82 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการผลิตภาคนอกเกษตร มีมูลค่า 49,675 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ประกอบด้วยสาขาที่สำคัญ ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ 19.25 สาขาการศึกษา ร้อยละ 15.11 สาขาการขนส่ง การขายปลีก ร้อยละ 10.82 สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย ร้อยละ 8.63 สาขาอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 5.63 สาขา ก่อสร้างร้อยละ 3.13 สาขาการบริหารราชการร้อยละ 3.89 สาขากิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 4.04 สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ร้อยละ 2.21 และสาขาอื่นๆ ร้อยละ 5 การผลิตทั้ง 2 ภาค จำแนกตามสาขา ดังนี้

1. สาขาเกษตรกรรมและการประมง	สัดส่วนร้อยละ	24.82	มูลค่า	16,402 ล้านบาท
2. สาขาอุตสาหกรรม	สัดส่วนร้อยละ	19.25	มูลค่า	12,725 ล้านบาท
3. การศึกษา	สัดส่วนร้อยละ	15.11	มูลค่า	9,985 ล้านบาท
4. สาขาการขนส่ง ขายปลีก	สัดส่วนร้อยละ	10.82	มูลค่า	7,153 ล้านบาท
5. สาขากิจกรรมทางการเงิน	สัดส่วนร้อยละ	8.64	มูลค่า	5,707 ล้านบาท
6. สาขาอสังหาริมทรัพย์	สัดส่วนร้อยละ	5.63	มูลค่า	3,722 ล้านบาท
7. สาขาก่อสร้าง	สัดส่วนร้อยละ	3.13	มูลค่า	2,070 ล้านบาท

8. สาขาการบริหารราชการ	สัดส่วนร้อยละ	3.89	มูลค่า	2,571 ล้านบาท
9. สาขาบริการสุขภาพ	สัดส่วนร้อยละ	4.03	มูลค่า	2,667 ล้านบาท
9. สาขาขนส่ง	สัดส่วนร้อยละ	2.21	มูลค่า	1,462 ล้านบาท
10. สาขาอื่นๆ	สัดส่วนร้อยละ	6.02	มูลค่า	911 ล้านบาท

ตารางแสดง : ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2563-2566

GPP	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี	58,431	61,605	66,726	66,077
ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	73,742	78,169	85,135	84,785
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (ร้อยละ)		+6.0	+8.91	-0.41

ในปี 2566 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว 84,785 บาท/คน/ปี หดตัวร้อยละ 0.41 จากปีที่ผ่านมา

1.4.2 ด้านการเกษตร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ 6,946.746 ตารางกิโลเมตร หรือ 4,341,716 ไร่ มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. 2568 รวมทั้งสิ้น 2,755,644 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63 ของพื้นที่ทั้งหมด และเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในปี พ.ศ. 2568 ทั้งสิ้น 161,562 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54 ของครัวเรือนทั้งจังหวัด

1) ผลผลิตข้าว “ข้าว” เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดกาฬสินธุ์ และมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด โดยทั่วไปจะเป็นการปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง

1.1) ข้าวนาปี สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (มิถุนายน 2568)

ปี	จำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ความชื้น 15% (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	รายได้จากการจำหน่าย (บาท)
2561	1,470,036	1,424,566	527,097	370	9,711	3,516.11	205,444.95	2,341,177,930.58
2562	1,485,635	1,378,278	513,207	372	10,099	3,640.02	191,154.66	2,641,355,773.31
2563	1,506,892	1,481,973	553,665	374	8,986	3,469.60	231,061.62	2,406,586,405.53
2564	1,510,293	1,464,902	549,215	375	8,362	3,540.00	229,187.42	1,950,155,756.78
2565	1,505,471	1,417,369	528,027	373	10,208	3,947.46	222,563.38	2,271,926,988.14
2566	1,503,890	1,403,376	509,644	363	11,413	3,799.88	214,814.95	2,451,682,978.70
2567	1,491,630	1,389,166	520,054	374	11,463	3,610.22	219,202.76	2,512,721,249.34

1.2) ข้าวนาปรัง สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (มิถุนายน 2568)

ปี	จำนวนพื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ (บาท/ตัน)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)
2561	280,616	279,970	179,274	640	7,790	4,943
2562	289,865	288,518	180,422	625	9,170	4,870
2563	292,638	289,322	186,614	645	8,640	4,927
2564	266,291	265,283	171,382	646	8,754	5,431
2565	275,846	274,887	179,656	654	9,016	5,808
2566	279,519	278,143	182,181	655	11,739	5,515
2567	277,990	276,753	182,507	659	10,840	5,474

2) ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จังหวัดกาฬสินธุ์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่
จังหวัดได้แก่ มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และมีพืชเศรษฐกิจรอง ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพุทรา
ตารางแสดง : ข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2557-2566 (สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์)

ที่	พืชเศรษฐกิจ	พ.ศ.	ผลผลิตรวม (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูกที่ สำคัญ	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	มูลค่าการจำหน่าย (บาท)
1	มันสำปะหลัง	2561	856,325	241,523	เมืองกาฬสินธุ์	856,325	2,183,628,750
		2562	904,922	253,485	หนองกุศรี	904,922	1,967,300,428
		2563	971,296	274,692	กุฉินารายณ์	971,296	1,826,036,480
		2564	1,056,100	294,142	สหัสขันธ์	1,056,100	2,143,883,000
		2565	1,115,068	304,995	ดอนจาน	1,115,068	2,575,807,080
		2566	1,092,324	306,598		1,092,324	3,086,907,624
		2567	993,355	286,887		993,355	2,894,636,470
2	อ้อยโรงงาน	2561	4,558,215	385,897	หนองกุศรี	4,558,215	4,011,229,200
		2562	5,296,986	459,409	กุฉินารายณ์	5,296,986	3,146,409,684
		2563	3,199,296	388,640	ท่าคันโท	3,199,296	2,153,126,208
		2564	3,295,126	437,385	สามชัย	3,295,126	2,876,644,998
		2565	4,811,071	442,194	ห้วยเม็ก	4,811,071	4,974,647,414
		2566	4,783,521	447,058	คำม่วง	4,090,388	4,560,782,620
		2567	3,862,584	429,176		3,577,139	5,079,537,380
3	ยางพารา	2561	28,779	190,969	กุฉินารายณ์	28,779	116,209,602
		2562	36,658	204,120	เมืองกาฬสินธุ์	36,658	694,213,807
		2563	36,142	202,544	หนองกุศรี	36,142	769,667,382
		2564	36,332	201,337	คำม่วง	37,563	965,793,210
		2565	38,441	198,829	ดอนจาน	38,441	937,960,400

ที่	พืชเศรษฐกิจ	พ.ศ.	ผลผลิตรวม (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูกที่สำคัญ	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	มูลค่าการจำหน่าย (บาท)
4	ปาล์มน้ำมัน	2561	6,830	5,396	ภูมินารายณ์	6,830	9,075,150
		2562	7,692	6,276	หนองกุ้งศรี	7,692	19,999,200
		2563	7,783	6,273	คำม่วง	7,783	33,248,976
		2564	7,736	6,270	ดอนจาน	7,736	46,570,720
		2565	8,312	6,388	นามน	8,312	65,581,680
		2566	7,969	6,374		7,969	42,171,948
		2567	8,034	6,417		8,034	44,709,210
5	พุทรา	2561	1,350.90	1,406	คำม่วง	1,350.90	24,478,308
		2562	1,352.65	1,707	สามชัย	1,352.65	29,081,975
		2563	2,182.83	2,045		2,182.83	43,656,600
		2564	2,037	2,153		2,037	40,740,000
		2565	2,216	2,619		2,216	54,668,720
		2566	2,846	2,619		2,846	59,766,000

3) ด้านปศุสัตว์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนสัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ที่สำคัญให้แก่จังหวัด ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ และโคนม ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแบบผสมผสานเลี้ยงสัตว์ร่วมกับ ปลูกพืช รวมทั้งรับจ้างทั่วไป ผลผลิตด้านปศุสัตว์มีเพียงพอต่อความต้องการบริโภคในพื้นที่ สามารถส่งออกไปยังพื้นที่ใกล้เคียง แต่มูลค่าผลผลิตมีการขึ้นลงตามต้นทุนการผลิต พ่อค้าคนกลาง และค่านิยมของผู้บริโภค

ตารางแสดง : ข้อมูลโค เนื้อ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์)

ปี	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย รวมทั้งปี (บาท)
2561	16,363	21,064	66,753	1,944,514,890	1,361,160,423
2562	18,291	21,275	80,962	2,244,752,412	1,361,160,423
2563	19,017	21,690	86,451	2,451,663,909	1,716,164,736
2564	23,246	22,050	108,398	3,029,832,498	2,120,882,748
2565	30,521	23,200	150,068	4,194,400,600	2,938,331,440
2566	31,490	28,900	157,167	4,400,676,000	3,080,473,200
2567	31,611	29,200	163,260	4,456,056,300	3,090,546,230

ตารางแสดง : ข้อมูลสุกร (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์)

ปี	จำนวนครวเรือน (ครวเรือน)	จำนวนฟาร์ม GAP (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (รวมทั้งปี)
2561	2,985	34	51,225	250,234,125	240,575,500
2562	3,268	50	60,876	403,627,770	383,781,216
2563	3,246	50	59,147	432,364,570	397,112,958
2564	3,534	56	72,718	569,381,940	563,491,782
2565	3,549	76	84,054	658,142,820	421,621,000
2566	3,655	97	92,684	725,715,720	508,001,000
2567	3890	80	95,847	755,250,500	508,200,000

ตารางแสดง : ข้อมูลไก่เนื้อและไก่พื้นเมือง (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์)

ปี	จำนวนครวเรือน (ครวเรือน)	จำนวนฟาร์ม ไก่เนื้อ (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (รวมทั้งปี)
2561	68,676	8	2,037,245	213,929,625	152,806,875
2562	75,592	8	2,281,467	239,554,035	171,110,025
2563	77,141	9	2,319,273	260,918,212	191,340,022
2564	82,885	10	3,036,224	341,575,200	250,488,480
2565	76,753	25	2,962,727	340,713,605	248,869,000
2566	76,686	25	2,914,157	335,128,055	237,940,900
2567	72104	25	3,245,258	372,894,170	239,502,600

ตารางแสดง : ข้อมูลไก่ไข่ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์)

ปี	จำนวนครวเรือน (ครวเรือน)	จำนวนฟาร์ม GAP (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (รวมทั้งปี)
2561	2,007	2	53,764	30,193,862	28,61,723
2562	2,114	2	56,072	36,334,656	35,588,839
2563	2,142	2	62,649	45,671,121	44,148,750
2564	4,971	2	81,020	54,688,500	53,344,762
2565	4,878	2	101,205	80,761,590	78,636,285
2566	4,385	2	93,548	74,651,304	71,032,000
2567	13	2	107,606	81,050,000	78,905,600

4) การทำประมง ตั้งแต่ปี 2560-2567 จังหวัดกาฬสินธุ์มีการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉลี่ย 7,013,511 กิโลกรัม มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด เช่น กุ้งก้ามกราม ปลานิลในกระชัง ปลาตูก ปลาหมอไทย เป็นต้น

ตารางแสดง : ข้อมูลผลผลิตสัตว์น้ำที่จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติและจับจากการเพาะเลี้ยง

(สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ที่	พ.ศ.	จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ (กก.)	การเพาะเลี้ยง (กก.)
1	2561	7,383,168	3,724,306
2	2562	7,235,504	3,836,035
3	2563	7,397,279	4,027,836
4	2564	7,471,251	4,108,393
5	2565	7,440,804	6,668,256
6	2566	4,632,728	5,685,235
7	2567	3,682,000	7,498,000

การจดทะเบียนเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำแนกเป็นรายอำเภอ สำหรับการผลิตกุ้งก้ามกรามนั้น ในปี 2568 จังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกราม จำนวน 1,206 ราย เนื้อที่รวม 7,903.25 ไร่ ผลผลิต 3280.64 ตัน/ปี มูลค่า 825.14 ล้านบาท/ปี การเลี้ยงกุ้งก้ามกรามอาศัยน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวเป็นหลักซึ่งมีระบบชลประทานจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาวที่สามารถนำน้ำผ่านคลองชลประทานและสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว มาใช้ในการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามได้เกือบตลอดทั้งปี โดยจังหวัดกาฬสินธุ์มีแปลงใหญ่กุ้งก้ามกราม จำนวน 6 กลุ่ม และกลุ่มแปลงใหญ่ปลาตูก-กบ จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

ตารางแสดง : ข้อมูลการจดทะเบียนเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำแนกเป็นรายอำเภอ

(สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

แปลงใหญ่ (ปี)	กลุ่มแปลงใหญ่	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)
2560	กุ้งก้ามกรามตำบลลำคลอง	ต.ลำคลอง อ.เมืองกาฬสินธุ์	30
2561	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกรามตำบลบัวบาน	ต.บัวบาน อ.ยางตลาด	50
2563	- กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกรามนาเชือก - แปลงใหญ่ปลาตูกบึกอูยบ้านโปโล	- ต.นาเชือก อ.ยางตลาด - ต.กมลาไสย อ.กมลาไสย	42 30
2566	แปลงใหญ่กุ้งก้ามกรามบ้านโปร่งแค	ต.บัวบาน อ.ยางตลาด	31
2567	- แปลงใหญ่ คนเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ตำบลเสาเล้า - แปลงใหญ่กบ กมลาไสย	- ต.เสาเล้า อ.หนองกุงศรี - ต.กมลาไสย อ.กมลาไสย	31 30
2568	แปลงใหญ่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกุ้งก้ามกรามหาดปลาทอง	ต.ลำคลอง อ.เมืองกาฬสินธุ์	32

ตารางแสดง : ข้อมูลผลผลิตกึ่งกำกรวม ตั้งแต่ปี 2560 – 2567

(สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

อำเภอ	ประเภทการจดทะเบียน			ประเภทฟาร์ม				
	บุคคล ธรรมดา	นิติ บุคคล	จำนวน ผู้ประกอบการ	แบบ พาณิชย์	แบบยัง ชีพ	เพาะฟัก อย่าง เดียว	เพาะ ฟัก/ อนุบาล	อนุบาล อย่างเดียว
1.เมืองกาฬสินธุ์	1,010	3	1,013	183	791	-	5	34
2.กมลาไสย	1,154	-	1,154	171	974	1	3	5
3.ร่องคำ	390	-	390	-	389	-	-	1
4.กุฉินารายณ์	1,130	1	1,131	-	1,129	-	2	-
5.เขาวง	538	-	538	-	538	-	-	-
6.ยางตลาด	2,148	4	2,152	967	1,165	1	8	11
7.ห้วยเม็ก	851	-	851	220	631	-	-	-
8.สหัสขันธ์	497	-	497	59	437	-	1	-
9.คำม่วง	114	-	114	1	112	-	1	-
10.ท่าคันโท	115	-	115	-	115	-	-	-
11.หนองกุงศรี	569	-	569	333	234	-	2	-
12.สมเด็จ	627	-	627	-	626	-	1	-
13.ห้วยผึ้ง	366	-	366	-	365	-	1	-
14.สามชัย	32	-	32	-	32	-	-	-
15.นาคู	372	-	372	-	371	-	-1	-
16.ดอนจาน	822	-	822	-	822	-	-	-
17.นามน	83	-	83	-	82	-	1	-
18.ฆ้องชัย	127	-	127	-	127	-	-	-
รวม		8	10,953	1,934	8,940	2	26	51

ตารางแสดง : ข้อมูลการจดทะเบียนเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำแนกเป็นรายอำเภอ
(สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่รวม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	1,147	8,235.85	1,670	415
2562	687	5,985	1,077	269
2563	1,100	8,573	2,914	279
2564	1,156	8,610.76	2,929	675
2565	1,114	7,525	2,558	636
2566	1,137	7,601.25	4,883	646
2567	1,260	8,586	2,927	731
2568	1,220	8,540	3,160	789.95

1.4.3 ด้านอุตสาหกรรม

1) สถานภาพของอุตสาหกรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม 2566 จำนวนทั้งสิ้น 357 โรงงาน เงินลงทุนรวม 19,510.01 ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน 6,340 คน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ธันวาคม 2566)

จำพวก	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
2	158	230.37	708
3	454	20,181.73	7,017
รวม	612	20,412.09	7,725

ประเภท	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป	355	19,532.10	6,257
คนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป	2	26.51	106
รวม	357	19,558.61	6,363

โรงสีข้าวทั้งหมด 38 โรงงาน คิดเป็น ร้อยละ 10.65 ของโรงงาน

โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท จำนวน 177 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 49.58 ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์เหล็ก ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์จากไม้ ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ยางเครป ทำภาชนะจากพลาสติก กลิ้ง-เชื่อมโลหะทั่วไป ซ่อมแซมเครื่องจักรที่ใช้ไฟฟ้า การกลึงโลหะ การไสโลหะและเชื่อมโลหะทุกชนิด ซ่อมและเคาะ

พ่นสีรถยนต์ คัดแยกสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว ทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ สีส้วมนิดแยกแกลบ แยกรำ ผลิตขึ้นไม้สับที่ปลูกขึ้นโดยเฉพาะ 13 ชนิด ตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจำหน่าย แปรรูปไม้ เพื่อประดิษฐ์กรรม ซอย ใส เซาะร่อง ทำวงกบขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง และทำเครื่อง เรือนจากไม้ เสาถ่านจากไม้ ผลิตขวดพลาสติก

โรงงานขนาดกลางเงินลงทุน ตั้งแต่ 10 ล้านบาท ไม่เกิน 100 ล้านบาท จำนวน 123 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 34.45 ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ทำน้ำแข็งก้อนเล็ก ผลิตก๊าซ ชีวภาพ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ผลิตมันเส้น ผลิตแผ่นหลังคาเหล็กและส่วนประกอบในการก่อสร้าง ผลิตแอสฟัลต์ติกคอนกรีตและเชื่อมโลหะทุกชนิด คอนกรีตผสมเสร็จ ตากกากแป้งมันสำปะหลัง และผลิต ยางเครป ผลิตเครื่องดื่มสมุนไพร ห้องเย็น แช่อาหาร ทำพลาสติกเป็นเม็ด และสีข้าว

โรงงานขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท มีจำนวน 19 โรงงาน คิดเป็น ร้อยละ 5.32 ประกอบกิจการ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ทำน้ำตาลทรายดิบ ผลิตเอทานอลเพื่อเป็นเชื้อเพลิง ผลิตยางเครป ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 ยางผสม หล่อผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงและคอนกรีตเสา ผลิตส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ผลิตก๊าซชีวภาพ โรงงานห้องเย็นแช่อาหาร ซ่อมรถยนต์ อบพีชหรือเมล็ดพีช และผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง ชีวมวลกำลังการผลิต 45 เมกะวัตต์

2) สถิติจำนวนโรงงานแยกตามเงินลงทุน

ขนาดการลงทุน	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (เงินทุน <= 10 ล้านบาท)	177	883.84	1,732	49.58
ขนาดกลาง (เงินทุน > 10 ล้านบาท <=100 ล้านบาท)	123	3,067.62	1,991	34.45
ขนาดใหญ่ (เงินทุน > 100 ล้านบาท)	19	15,023.30	2,323	5.32
โรงสีข้าวทั้งหมด	38	583.85	317	10.65
รวม	357	19,558.61	6,363	100.00

3) หมวดอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

3.1) หมวดอุตสาหกรรมผลิตอื่น ๆ (ทั่วไป) ประกอบด้วยการผลิต ส่งและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า เงินลงทุน 7,825.08 ล้านบาท รองลงมาการผลิตก๊าซชีวภาพ เงินลงทุน 500.24 ล้านบาท และการผลิตไอน้ำของ กิจการโรงแรม เงินลงทุน 248.50 ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 51 โรงงาน เงินลงทุนรวม 9,180.59 ล้านบาท คนงาน 648 คน

3.2) หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ประกอบด้วยการทำแป้งมันสำปะหลัง เงินลงทุน 2,837.06 ล้านบาท รองลงมาโรงสีข้าว เงินลงทุน 674.38 ล้านบาท และการทำมันเส้น เงินลงทุน 108.17 ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 84 โรงงาน เงินลงทุนรวม 3,678.00 ล้านบาท คนงาน 1,510 คน

3.3) หมวดอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วยการทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทราย เงินลงทุน 1,862.57 ล้านบาท รองลงมน้ำแข็งก้อนเล็ก 304.64 ล้านบาท และการทำสาหร่ายเงินลงทุน 39.50 ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 45 โรงงาน เงินลงทุนรวม 2,308.55 ล้านบาท คนงาน 1,788 คน

3.4) หมวดอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ประกอบด้วยการผลิตเอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค) เงินลงทุน 2,084.25 ล้านบาท และทำน้ำดื่ม เงินลงทุน 3.95 ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 3 โรงงาน เงินลงทุนรวม 2,096.57 ล้านบาท คนงาน 122 คน

3.5) หมวดอุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ ประกอบด้วย ซ่อมและปะยางรถยนต์ เงินลงทุน 331.42 ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 16 โรงงาน เงินลงทุนรวม 331.42 ล้านบาท คนงาน 275 คน

4) ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

อันดับที่ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าจากพลังงานความร้อน มีจำนวนทั้งหมด 8 โรงงาน เงินลงทุน 7,825.08 ล้านบาท คนงาน 144 คน

อันดับที่ 2 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำแปงมันสำปะหลัง มีจำนวนทั้งหมด 11 โรงงาน เงินลงทุน 2,913.06 ล้านบาท คนงาน 958 คน

อันดับที่ 3 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์เอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค) มีจำนวนทั้งหมด 2 โรงงาน เงินลงทุน 2,084.25 ล้านบาท คนงาน 80 คน

อันดับที่ 4 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทรายขาว มีจำนวนทั้งหมด 2 โรงงาน เงินลงทุน 1,862.57 ล้านบาท คนงาน 1,326 คน

อันดับที่ 5 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยิบซั่ม หรือ ผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์ มีจำนวนทั้งหมด 49 โรงงาน เงินลงทุน 655.26 ล้านบาท คนงาน 556 คน

2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

2.1 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

2.1.1 พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (โครงการชลประทานกาฬสินธุ์,โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว) จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ชลประทานประมาณ 580,000 ไร่ มีระบบชลประทานขนาดใหญ่ 1 แห่ง ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ลำปาว ซึ่งสามารถกักเก็บน้ำได้ 1,980 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพาะปลูกในฤดูฝนได้ประมาณ 306,963 ไร่ และส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้งได้ประมาณ 180,000 ไร่ มีพื้นที่รับผลประโยชน์ 338,800 ไร่

พื้นที่ชลประทานขนาดใหญ่

ตารางแสดง : พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทานขนาดใหญ่

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	พื้นที่รับประโยชน์	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
1	เขื่อนลำปาว	อ.ยางตลาด	82,062
		อ.เมือง	93,173
		อ.กมลาไสย	80,275
		อ.ฆ้องชัย	40,525

พื้นที่ชลประทานขนาดกลาง จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดกลาง 18 แห่ง ปริมาณกักเก็บน้ำอยู่ที่ 90.447 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน 82,270 ไร่

ตารางแสดง : พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทานขนาดกลาง

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ที่ตั้ง		ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ		
1	อ่างเก็บน้ำห้วยสีทน	โพนทอง	เมือง	3.550	6,707
2	อ่างเก็บน้ำห้วยแก่ง	ดงพุง	ดอนจาน	23.325	10,534
3	อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์	ห้วยโพธิ์	เมือง	2.444	2,690
4	อ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	4.150	1,049
5	อ่างเก็บน้ำห้วยผา	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	6.422	15,387
6	อ่างเก็บน้ำห้วยสะทต	คำบง	ห้วยผึ้ง	11.660	7.843
7	อ่างเก็บน้ำจุมจัง	กุดหว้า	กุฉินารายณ์	7.381	8,334
8	อ่างเก็บน้ำหนองหมาจอก	ยางตลาด	ยางตลาด	0.725	478
9	อ่างเก็บน้ำบึงอร่าม	ยางตลาด	ยางตลาด	3.600	2,009
10	อ่างเก็บน้ำห้วยวังลิ้นฟ้า	คำเหมีดแก้ว	ห้วยเม็ก	3.350	2,761
11	อ่างเก็บน้ำหนองหญ้าม้า	อีตื้อ	ยางตลาด	2.558	3,000
12	อ่างเก็บน้ำหนองบ้านสา	คลองขาม	ยางตลาด	0.554	963
13	อ่างเก็บน้ำห้วยมะโน	นาคู	นาคู	5.815	3,018
14	อ่างเก็บน้ำสายนาเวียง	คุ้มเก่า	เขาวง	0.961	459
15	อ่างเก็บน้ำห้วยจาน	บ่อแก้ว	นาคู	0.250	4,400
16	อ่างเก็บน้ำห้วยสังเคียบ	แซงบาดาล	สมเด็จ	7.500	5,130
17	อ่างเก็บน้ำลำพะยั้ง (ตอนบน)	สงเปลือย	เขาวง	4.137	5,600
18	อ่างเก็บน้ำห้วยสมอทบ	ดินจี่	คำม่วง	2.06	1,908
รวม				90.447	82,270

พื้นที่ชลประทานขนาดเล็ก จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 270 โครงการ
พื้นที่รับประโยชน์ 77,567 ไร่

ตารางแสดง : พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทานขนาดเล็ก

อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก	
	จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
1.เมืองกาฬสินธุ์	20	6,465
2.กมลาไสย	3	820
3.ร่องคำ	2	7,370
4.นามน	9	2,000
5.ห้วยผึ้ง	6	556
6.กุฉินารายณ์	45	17,692
7.ยางตลาด	11	630
8.ห้วยเม็ก	16	2,695
9.หนองกุงศรี	11	1,025
10.ท่าคันโท	9	2,010
11.สหัสขันธ์	25	5,358
12.คำม่วง	26	8,334
13.สามชัย	7	654
14.สมเด็จ	24	8,260
15.เขาวง	18	5,780
16.นาคู	14	980
17.ดอนจาน	22	6,188
18.ฆ้องชัย	2	750
รวม	270	77,567

โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดกาฬสินธุ์มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 89 โครงการ
พื้นที่รับประโยชน์ 188,748 ไร่

ตารางแสดง : พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

อำเภอ	โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	
	จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
1.เมืองกาฬสินธุ์	3	4,000
2.กมลาไสย	18	27,411
3.ร่องคำ	10	17,362
4.ห้วยผึ้ง	2	3,500
5.กุฉินารายณ์	19	29,703
6.ยางตลาด	9	18,315
7.ห้วยเม็ก	2	3,500
8.หนองกุงศรี	2	2,620
9.ท่าคันโท	2	1,700
10.สหัสขันธ์	7	58,020
11.สามชัย	6	9,180
12.ฆ้องชัย	8	13,437
13.นามน	1	1,200
รวม	89	188,748

2.2 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

2.2.1 ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2567

ตารางแสดง : ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2567 (สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์)

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าวนาปี	1,503,890	1,403,376	509,644,000	363	11.41
ข้าวนาปรัง	279,519	278,143	182,181	655	11.74
มันสำปะหลัง	306,598	304,126	1,092,324	3,592	2.826
อ้อยโรงงาน	447,058	382,279	4,090,388	10,700	1.115

2.2.2 ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2567

ตารางแสดง : ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2567 (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์)

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	31,611	163,260	132,241	ตัว	90 (กก.)	4,294,400,600
กระบือ	8,671	43,032	28,500	ตัว	92 (กก.)	999,400,000
ไก่พื้นเมือง/ไก่เนื้อ	76,686	3,245,258	2,977,800	ตัว	90 (กก.)	340,503,000
ไก่ไข่	13	107,606	22,112,820	ฟอง	3.6 (ฟอง)	76,406,200
เป็ดเนื้อ เป็ดเทศ	10,061	195,651	785,484	ตัว	80 (กก.)	132,943,248
โคนม	14	330	1,336,420	กิโลกรัม	20 (กก.)	25,328,400
สุกร	1,890	95,847	166,000	ตัว	75 (กก.)	1,307,250,000
แพะ	279	4,410	15,200	ตัว	120 (กก.)	40,128,000

2.2.3 ด้านการประมงของจังหวัด ปี 2567

ตารางแสดง : ด้านการประมงของจังหวัด ปี 2567 (สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ 20 มิถุนายน 2568)

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคา เฉลี่ย (บาท/ กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งก้ามกราม	1,220	8,540	5,439	3,160,000	250	790,000,000
ปลานิลในกระชัง	428	168	11,517 กระชัง	19,578,900	60	1,174,734,000
ปลาดุก/ปลาหมอไทย	170	748	1,099	15,386,000	55	846,230,000

2.2.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางแสดง : ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์,
สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
<u>ด้านพืช</u> ข้าวเหนียวเขาวง	ตัน	37,067
พุทราหนามบ้านโพน	ตัน	8,550
<u>ด้านประมง</u> กุ้งก้ามกราม	ตัน	3,160

2.2.5 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางแสดง : ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า GAP	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณ ผลผลิต	มาตรฐาน/ชนิดสินค้า GAP	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณ ผลผลิต
ข้าวหอมมะลิ (ตัน)	ตัน	3,111.23	ผักกาดหอม	แปลง	8
มะม่วง	แปลง	249	ฝรั่ง	แปลง	7
พุทรา	แปลง	1174	ขึ้นฉ่าย	แปลง	4
พริก	แปลง	128	ข้าวโพดหวาน	แปลง	4
มะเขือเทศ	แปลง	119	ฟักทอง	แปลง	4
ข้าวโพดฝักสด	แปลง	92	บวบเหลี่ยม	แปลง	3
ผักบุ้งจีน	แปลง	86	ผักชีฝรั่ง	แปลง	3
แตงร้าน	แปลง	84	ผักหวานป่า	แปลง	3
เห็ดฟาง	แปลง	79	ฝรั่งกิมจู	แปลง	3
มะม่วงเขียวแก้ว	แปลง	54	แคนตาลูป, เมล่อน	แปลง	3
หอมแบ่ง	แปลง	52	แมงลัก	แปลง	3
กระเจียบแดง	แปลง	49	ไฮโดรโปนิกส์ (กรีนโอ๊ค)	แปลง	3
ถั่วลิสง	แปลง	48	กวางตุ้งฮ่องเต้	แปลง	2
มะม่วงมหาชนก	แปลง	46	กะหล่ำปลี	แปลง	2
มะละกอ	แปลง	32	กะเพรา	แปลง	2
กล้วย	แปลง	30	ต้นอ่อนฟัก (ต้นอ่อนผักบุ้ง)	แปลง	2
กล้วยน้ำว้า	แปลง	29	ถั่วงอก	แปลง	2
ผักชี	แปลง	26	บวบงู	แปลง	2
คะน้า	แปลง	23	ผักกาดขาวปลี	แปลง	2
ตะไคร้	แปลง	23	ผักชีลาว	แปลง	2
มะม่วงน้ำดอกไม้	แปลง	23	มะเขือพวง	แปลง	2
โหระพา	แปลง	22	เห็ดนางฟ้า	แปลง	2
บวบ	แปลง	19	กล้วยหอมทอง	แปลง	1
หน่อไม้ฝรั่ง	แปลง	17	กุยช่าย	แปลง	1
กวางตุ้ง	แปลง	14	ถั่วงู	แปลง	1
ข่า	แปลง	14	น้ำเต้า	แปลง	1
ชะอม	แปลง	13	ฟักข้าว	แปลง	1
มะเขือเปราะ	แปลง	13	มะม่วงเขียวเสวย	แปลง	1
เสาวรส	แปลง	13	มะม่วงโชคอนันต์	แปลง	1
ไผ่	แปลง	13	ลำไย	แปลง	1
ผักบุ้ง	แปลง	12	สับปะรด	แปลง	1
มะนาว	แปลง	12	อินทผลัม	แปลง	1
อ้อย	แปลง	11	เมล่อน	แปลง	1

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า GAP	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณ ผลผลิต	มาตรฐาน/ชนิดสินค้า GAP	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณ ผลผลิต
ถั่วฝักยาว	แปลง	9	เห็ดนางฟ้าอังกา	แปลง	1
เห็ดหูหนู	แปลง	1	ไฮโดรโปนิกส์	แปลง	1
แตงกวา	แปลง	1	ไฮโดรโปนิกส์ (เรดโอ๊ค)	แปลง	1

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า เกษตรอินทรีย์	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต (แปลง)
ข้าวหอมมะลิ	ตัน	20.25
พืชผักอินทรีย์	แปลง	21

ที่มา : 1. ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดปีเพาะปลูก 2566/2567

2. ปริมาณผลผลิตรายเดือนคำนวณเป็นสัดส่วนร้อยละเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตทั้งปีของสินค้าชนิดนั้น ๆ
3. ปริมาณผลผลิตปี 2566 และ 2567 เป็นผลรวมของปริมาณผลผลิตในปีปฏิทิน 2566 และ 2567 ในระดับอำเภอและตำบลของสินค้าชนิดนั้นๆ ตามลำดับ

2.2.6 ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลอดภัยและได้รับการรับรองมาตรฐาน

- ปศุสัตว์ มาตรฐาน GAP จำนวน 133 ราย มาตรฐานสัตว์ปีกเลี้ยงปล่อยอิสระ จำนวน 1 ราย
- ประมง มาตรฐาน GAP จำนวน 668 ราย
- ด้านข้าว มาตรฐาน GAP จำนวน 450 ราย มาตรฐานอินทรีย์ จำนวน 4,307 ราย
- ด้านพืชอื่น ๆ มาตรฐาน GAP จำนวน 1,081 ราย มาตรฐานอินทรีย์และระยะปรับเปลี่ยน จำนวน 46 ราย

ตารางแสดง : สินค้าด้านปศุสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวนแปลง/ราย	จำนวน/ตัว	มาตรฐานที่ได้รับ
1	โคเนื้อ	0	0	GAP
2	โคนม	7	195	GAP
3	สุกร	80	77,985	GAP
4	ไก่เนื้อ	24	681,260	GAP
5	ไก่ไข่	3	104,560	GAP
6	จิ้งหรีด	11	580 (บ่อ)	GAP
7	สัตว์ปีกเลี้ยงปล่อยอิสระ(เป็ดไข่)	1	200	GAP

ตารางแสดง : สินค้าด้านประมงที่ได้มาตรฐาน GAP (สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวน (ราย)	จำนวน (บ่อ/กระชัง)	พื้นที่ (ไร่)
1	ปลานิลในกระชัง	294	5,880 กระชัง	111.72
2	กุ้งก้ามกราม	340	1,530 บ่อ	2,616.50
3	ปลาดุก	33	198 บ่อ	118.75
4	กบ	32	106 บ่อ	74.75
5	ปลาหมอ	2	7 บ่อ	3.5
6	ปลาชนิดอื่นๆ	3	-	-
รวม		704	5,880 กระชัง/1,841 บ่อ	2,925.22

ตารางแสดง : สินค้าด้านข้าว (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	จำนวน/ไร่
1	อินทรีย์ (ปรับเปลี่ยน) งบจังหวัด	1,780 ราย	14,179.60 ไร่
2	อินทรีย์ งบจังหวัด	1,384 ราย	8,849 ไร่
3	อินทรีย์ งบปกติ	1,141 แปลง/916 ราย	7,727.25 ไร่
4	อินทรีย์ (ต่างประเทศ)	349 ราย	4,505 ไร่
5	GAP	179 ราย	1,738 ไร่
5	GAP SEED	206 ราย	2,893 ไร่
6	GI	83 ราย	1,201 ไร่

ตารางแสดง : สินค้าด้านพืชอื่น (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ มิถุนายน 2568)

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	พื้นที่ (ไร่)
1	อินทรีย์	2๒	226.37
2	อินทรีย์(ระยะปรับเปลี่ยน)	2	2
3	GAP	1,453	7,288.15

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กร ที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถนำข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระแทกดังกล่าวได้

1. การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการข้อมูลทั่วไป การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น และการวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพด้านต่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาสู่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทำให้ทราบถึงศักยภาพ และการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดโดยผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดต่อไป

ตารางแสดง : การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
1. มีศักยภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเกษตร (มีพื้นที่การเกษตร 2.67 ล้านไร่ ร้อยละ 61.52 ของพื้นที่ทั้งหมด) 2. มีกลุ่มเกษตรกร SF/YSF และการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปลงใหญ่ และสหกรณ์การเกษตร ที่มีความเข้มแข็ง 3. เป็นฐานการผลิตปาล์รร้าสำเร็จรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4. มีแหล่งผลิตข้าวอินทรีย์แปรรูปที่ได้รับมาตรฐาน (กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองห้าง) 5. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรงไม้สาลี่ โรงงานน้ำตาล โรงงานปาล์รร้า หลายแห่ง 6. มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และแหล่งน้ำต้นทุน มีพื้นที่ในเขตชลประทาน 5.8 แสนไร่ ร้อยละ 21.72 ของพื้นที่ทำการเกษตร ใช้ในการปลูกข้าวนาปรัง เลี้ยงกุ้งก้ามกราม ปลูกไม้ในกระชัง 7. สินค้าเกษตรได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI (ข้าวเขาวงพุดรา ผ้าไหมแพรวา) 8. มีวัฒนธรรมประจำถิ่นที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ 9. มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ตั้งอยู่บนเส้นทางสาย EWEC 10. มีสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ 11. มีต้นแบบเกษตรอัจฉริยะในพื้นที่ (โรงเรียนอัจฉริยะ/ระบบน้ำอัจฉริยะ)	1. ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. 2564 ร้อยละ 25.20 อันดับที่ 2 ของประเทศ 2. Gpp สาขาเกษตรเมื่อเทียบกับสาขาอื่นอยู่ในระดับต่ำ 3. ใช้พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก (Agri-map) 4. แรงงานส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ขาดการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตร 5. ระบบชลประทานและระบบน้ำบาดาลยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร (21.72 %) 6. ผลผลิตภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่น้อย ต้นทุนการผลิตสูง มีคุณภาพมาตรฐานสินค้าไม่สม่ำเสมอต่อเนื่อง ผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มทุน 7. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร แต่ขาดการแปรรูปและศูนย์กลางการกระจายสินค้าทางการเกษตรและอาหารในพื้นที่ 8. ระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ยังไม่ครอบคลุมและเชื่อมโยงในทุกพื้นที่ 9. เกิดภัยธรรมชาติ อุทกภัย และโรคระบาดในสัตว์เลี้ยงและพืชไร่บ่อยครั้ง
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
1. กระแสความนิยมการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2. จังหวัดสนับสนุนโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ 3. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น Soft Power สามารถนำมาเชื่อมโยงศักยภาพของพื้นที่ได้ในหลายด้าน 4. เป็น 1 ใน 5 จังหวัดนำร่องในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5. เทคโนโลยีในปัจจุบันสร้างโอกาสในการจำหน่ายสินค้าเกษตรผ่านระบบออนไลน์ 6. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่บนเส้นทางคมนาคมสำคัญระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) เป็นช่องทางในการเปิดพื้นที่เพื่อติดต่อ สื่อสารและสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศแบบบ้านพี่เมืองน้อง (Sister City) กับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวระเบียงเศรษฐกิจได้	1. การลงทุนจากภาครัฐและเอกชนน้อยส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจตกต่ำ 2. ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากนโยบายรถไฟความเร็วสูงและรถไฟทางคู่ได้เนื่องจากไม่มีโครงข่ายระบบรางในพื้นที่ 3. ปัจจัยการผลิตมีความผันผวนด้านราคาส่งผลต่อต้นทุนการผลิตภาคเกษตร 4. ปัญหามลพิษธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด ปัญหาฝุ่นละออง pm 2.5 5. ข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ 6. ปัญหาด้านพลังงาน และการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ 7. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล 8. การกีดกันการค้าในข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานสินค้าหรือผู้ซื้อในตลาดสินค้าต่างประเทศ

2. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน) 1. พื้นที่และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเกษตร (พื้นที่การเกษตร 2.67 ล้านไร่ ร้อยละ 61.52 ของพื้นที่ทั้งหมด) 2. มีกลุ่มเกษตรกร SF/YSF และการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปลงใหญ่ และสหกรณ์การเกษตร ที่มีความเข้มแข็ง 3. เป็นฐานการผลิตปาล์มสำเร็จรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4. มีแหล่งผลิตข้าวอินทรีย์แปรรูปที่ได้รับมาตรฐาน (กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองห้าง) 5. มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และแหล่งน้ำต้นทุน มีพื้นที่ในเขตชลประทาน 5.8 แสนไร่ ร้อยละ 21.72 ของพื้นที่ทำการเกษตร	W จุดอ่อน (ภายใน) 1. ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. 2564 ร้อยละ 25.20 อันดับี่ 2 ของประเทศ 2. Gpp สาขาเกษตรเมื่อเทียบกับสาขาอื่นอยู่ในระดับต่ำ 3. ใช้พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก 4. ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร/แรงงานสูงอายุ 5. ระบบชลประทานยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร (21.72 %) 6. ขาดการแปรรูปและศูนย์กลางการกระจายสินค้าทางการเกษตรและอาหารในพื้นที่ 7. ระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ยังไม่ครอบคลุมและเชื่อมโยงในทุกพื้นที่
O โอกาส (ภายนอก) 1. กระแสความนิยมการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2. นโยบายจังหวัดสนับสนุนโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ 3. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น Soft Power สามารถนำมาเชื่อมโยงศักยภาพของพื้นที่ได้ในหลายด้าน 4. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่บนเส้นทางคมนาคมสำคัญระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก	SO กลยุทธ์ S1/2, O1 แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ (Clean Food Good Health) S1/2,O2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร S2,O2 เพิ่มศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้เข้มแข็ง S4,O3 ส่งเสริมวิจัยและพัฒนาผลิตพืชสมุนไพรครบวงจร	WO กลยุทธ์ W1,O2 ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง W2,O1 ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ W3/5,O2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร W4,O2 ส่งเสริมยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม W6,O3 วิจัยและพัฒนาสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร
T อุปสรรค (ภายนอก) 1. การลงทุนจากภาครัฐและเอกชนน้อย ส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจตกต่ำ 2. ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากนโยบายรถไฟความเร็วสูง และรถไฟทางคู่ได้ เนื่องจากไม่มีโครงข่ายระบบรางในพื้นที่ 3. ปัจจัยการผลิตมีความผันผวนด้านราคา ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตภาคเกษตร 4. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด ปัญหาฝุ่นละออง pm 2.5 5. ข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ 6. ปัญหาด้านพลังงาน และการกีดกันทางการค้า	ST กลยุทธ์ S2,T4/5 ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	WT กลยุทธ์ W4T5 พัฒนาเกษตรกรรมใหม่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ส่วนที่ 4

กรอบการดำเนินงานตามแผนป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้ง ปี 2568/69

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และสรุปพื้นที่คาดการณ์เสี่ยงขาดแคลนน้ำด้านพืชต่อเนื่อง (ไม้ผลที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ) จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีพื้นที่ประมาณ 711.75 ไร่ ดังนี้

ที่	อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ปลูก	ชนิดพืช
1	เมืองกาฬสินธุ์	11	เหนือ	4	4	ทุเรียน
			โพหนอง	7	7	ทุเรียน
2	กมลาไสย	14	ดงลิง	14	14	ไม้ผลอื่นๆ
3	กุฉินารายณ์	72.25	แจนแลน	72.25	18	กล้วยน้ำว้า
					22	เงาะ
					12.25	ทุเรียน
					20	มะม่วง
4	นาคู	232	ภูแล่นช้าง	78	21	มะขาม
					41	มะม่วง
					3	ลำไย
					13	ลิ้นจี่
			โนนนารายณ์	154	35	กล้วยหอม
					19	มะขาม
					99	มะม่วง
					1	ลำไย
5	ร่องคำ	153	เหล่าอ้อย	153	82	กล้วยน้ำว้า
					23	กล้วยหอม
					48	มะม่วง
6	สมเด็จ	110.5	ศรีสมเด็จ	13	2	ทุเรียน
					2	มะขามเทศ
					9	มะม่วง

ที่	อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ปลูก	ชนิดพืช
			ผาเสวย	6.25	1	เงาะ
					1	ทุเรียน
					4.25	มะม่วง
			มหาไชย	28	5	ทุเรียน
					7	มะม่วง
					16	ลำไย
			หมูม่น	18	5	ทุเรียน
					13	มะม่วง
			แซงบาตาล	45.25	2	ทุเรียน
					25.5	มะม่วง
					17.75	ลำไย
7	ห้วยผึ้ง	119	นิคมห้วยผึ้ง	24	3	เงาะ
					10	ทุเรียน
					5	ลำไย
					6	แก้วมังกร
			คำบง	35	5	เงาะ
					10	ทุเรียน
					20	ลำไย
			ไค้nú่น	60	20	ทุเรียน
					40	มะม่วง
พื้นที่ 7 อำเภอ 15 ตำบล รวมพื้นที่ 711.75 ไร่						

1. การป้องกันและลดผลกระทบ

ด้านชลประทาน : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

1. ประชาสัมพันธ์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ปลูกพืชใช้น้ำน้อย
2. ขุดลอกคลอง กำจัดวัชพืชในคลองชลประทานต่าง ๆ
3. การบริหารน้ำในอ่างเก็บน้ำ โดยใช้เกณฑ์ ROS และ Operation Rule Curve

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืช (อาทิเช่น ข้าวนาปรัง ปี2568/69)
2. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบ

สำหรับคำแนะนำในการดูแลรักษาพืชที่ปลูกแล้ว ซึ่งจะกระทบกับภัยธรรมชาติ ไม่ให้เกิดความเสียหายสำหรับกรณีภัยแล้ง ดังนี้

- ตัดแต่งกิ่งที่ไม่จำเป็น กิ่งที่ไม่ให้ผลผลิตออกก่อนเข้าฤดูแล้ง เพื่อให้ทรงพุ่มไม้ผลโปร่ง ลดการคายน้ำ
- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก แล้วคลุมโคนต้นไม้ผลในบริเวณทางพุ่มด้วยหญ้าแห้ง หรือเศษใบไม้หนาประมาณ 10-15 ซม. เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดินบริเวณทรงพุ่มให้อยู่ได้นาน
- จัดทำระบบน้ำในสวนไม้ผล หรือเตรียมจัดหาแหล่งน้ำสำรองไว้ให้เพียงพอ เพื่อใช้ในฤดูแล้ง เช่น ขุดบ่อ
- ใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยให้น้ำไม่ในปริมาณที่พอดีกับความต้องการของไม้ผลจะช่วยให้ไม้ผลเจริญเติบโตผ่านแล้งไปด้วยดี ผลผลิตไม่ร่วงและผลสามารถพัฒนาคุณภาพได้
- กรณีไม่มีระบบน้ำหรือน้ำสำรอง หากสังเกตเห็นต้นไม้ผลใบเหี่ยวเฉา ควรหาน้ำมารดทันที อย่างน้อย 7-10 วันต่อครั้ง

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. โครงการรณรงค์คดเผาพืชและตอซังพืช เพื่อลดพื้นที่เผาไหม้และหมอกควัน
2. โครงการรณรงค์ไถกลบตอซังเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสด ปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดิน
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยหมักแห้ง พด.1 ดูกซ์ความชื้นในดิน
5. สนับสนุนโครงการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์

1. การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลแก่เกษตรกรถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อพืช การป้องกัน และการจัดการก่อนเกิดภัย
2. การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรของหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ และพร้อมให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
3. จัดทำข้อมูลการเตือนภัยศัตรูพืชตลอดทั้งปี เดือนละ ๒ ครั้ง เผยแพร่ในเวปไซด์ของหน่วยงาน และส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเพื่อเผยแพร่สู่เกษตรกรต่อไป
4. การจัดเตรียมเอกสารวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยการผลิต เช่น พืชพันธุ์ดี ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ และ ตัวห้ำ ตัวเบียน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัย
5. ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นในการเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบ เช่น กิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ

ด้านปศุสัตว์

1. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทุกราย (รฐปศ.)
2. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตระหนักถึงความจำเป็นในการเตรียมการป้องกันภัยธรรมชาติ ซึ่งจะสามารถลดความเสียหายของสัตว์เลี้ยงและทรัพย์สินของเกษตรกร ดังนี้
 - สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรเรื่องการสำรองน้ำใช้ และใช้น้ำอย่างประหยัด การปลูก และการใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์ของเกษตรกร
 - การสำรองเวชภัณฑ์ยาเพื่อใช้รักษาสัตว์ในช่วงเกิดภัย
 - การฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย โรคคอบวมในโค กระบือ โรคนิวคาสเซิล โรคหลอดลมอักเสบและโรคหิวในสัตว์ปีก
 - การชะลอการนำสัตว์เข้าเลี้ยงใหม่ก่อนเข้าช่วงฤดูการที่มีความเสี่ยง

ด้านประมง

1. ประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรควบคุมการใช้น้ำและรักษาปริมาณน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำให้สูญเสีย น้อยที่สุด เช่น การป้องกันการรั่วซึมของน้ำออกจากบ่อ และเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูแล้ง
2. จัดทำร่มเงาให้กับสัตว์น้ำเข้าพัก และช่วยลดการระเหยของน้ำในบ่อเลี้ยง
3. ลดปริมาณอาหารสัตว์น้ำลง โดยเฉพาะอาหารสดเพื่อป้องกันน้ำเน่าเสีย
4. จับสัตว์น้ำที่ได้ขนาดขึ้นจำหน่ายหรือบริโภคเพื่อลดปริมาณสัตว์น้ำ
5. จัดเตรียมหาแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้เพิ่มเติม

2. การเตรียมความพร้อม

ด้านชลประทาน

1. ประชุมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำ ลดปัญหาการแย่งน้ำ
2. ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ภัยแล้ง
3. ประชุมชี้แจงเกษตรกรเพื่อควบคุมพื้นที่ทำนาปรัง

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ชี้แจง สร้างความเข้าใจ และให้แนวทางแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสำหรับการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือ การติดตาม เฝ้าระวังการสำรวจความเสียหาย การรายงานความเสียหาย และการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติภัยแล้ง
2. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตร ประชาสัมพันธ์ ติดตาม เฝ้าระวัง การสำรวจความเสียหาย การรายงานความเสียหาย และการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติภัยแล้ง

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. สร้างความเข้าใจ และให้แนวทางแก่เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ เพื่อการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
2. เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ ร่วมกับผู้นำชุมชน หมอดินอาสา ให้คำแนะนำการใช้น้ำ อย่างประหยัดและการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์

1. จัดชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อเข้าพื้นที่ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร
2. ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบด้วยความรู้ทางวิชาการ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ที่เตรียมไว้
3. จัดทำข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบเพื่อวางแผนการช่วยเหลือในระยะยาว
4. ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่น

ด้านปศุสัตว์

1. มีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้งด้านปศุสัตว์ ปี 2568/69
2. มีการซักซ้อมแผนปฏิบัติการภัยแล้ง สร้างการรับรู้ ใฝ่ระวังและประชาสัมพันธ์ การเตรียมพร้อมรับมือปัญหาภัยแล้งด้านปศุสัตว์
3. สারণเสียงสัตว์และเวชภัณฑ์ สำหรับเตรียมให้การช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อเกิดภัย
4. จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ เตรียมความพร้อมบุคลากร ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์

ด้านประมง

จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ทั้งระดับจังหวัด และระดับอำเภอเพื่อคอยให้คำแนะนำแก่เกษตรกรเตรียมรับมือ ภัยแล้ง เช่น ให้จัดเตรียมเครื่องมือเติมอากาศ (เครื่องสูบน้ำ เครื่องกังหันตีนน้ำ) กระชัง อวน วัสดุการเกษตร ยารักษาโรค

3. การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ด้านชลประทาน

1. ควบคุมปริมาณน้ำผ่านอาคารชลประทานในอัตราที่เหมาะสม
2. สนับสนุนเครื่องจักร เครื่องมือเข้าช่วยเหลือ เช่นรถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ
3. การติดตามตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใฝ่ระวังสถานการณ์ และประเมินสถานการณ์ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบ

ผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน เครือข่ายเกษตรกรอาสา เป็นต้น

2. รายงานสถานการณ์ และผลกระทบจากภัยแล้งส่งให้จังหวัดกาฬสินธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 4 จังหวัดขอนแก่น ทราบ

3. หากพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายให้ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ภายในระยะเวลา 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่เกิดภัย

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. วางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช (ชนิดพืช)
2. ให้คำแนะนำในการใช้น้ำอย่างประหยัด การใช้วัสดุคลุมแปลง เพื่อป้องกันการระเหยของน้ำใต้ดิน ให้มากที่สุด

ด้านปศุสัตว์

1. รับแจ้งเหตุเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้งพร้อมออกตรวจสอบความเสียหาย
2. จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการรักษาพยาบาลสัตว์
3. ประสานศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์กาฬสินธุ์ สนับสนุนเสบียงอาหารสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย โดย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับจัดสรรเสบียงอาหารสัตว์ในปีงบประมาณ 2568 จำนวน 127,280 กิโลกรัม (จำนวนทั้งหมดตามอำนาจการสั่งจ่ายของผู้บริหารทุกระดับชั้น)

ด้านประมง

สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินอุดหนุนราชการในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด (20 ล้านบาท) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนราชการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ได้ทันทีตามความเหมาะสม

4. การฟื้นฟูและสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม

ด้านชลประทาน

1. เร่งสำรวจพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายเมื่อสิ้นสุดฤดูแล้ง
2. สำรวจอาคารชลประทาน ปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตามปกติ

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ

ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564

2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูผู้ประสบภัยตามนโยบายของรัฐบาล

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
2. สนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (Zoning by Agri-map)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์

1. จัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ให้ข้อมูลและช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
2. สรุปข้อมูลและจัดทำแผนการดำเนินงานด้านสาธารณสุขเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหา
มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่น

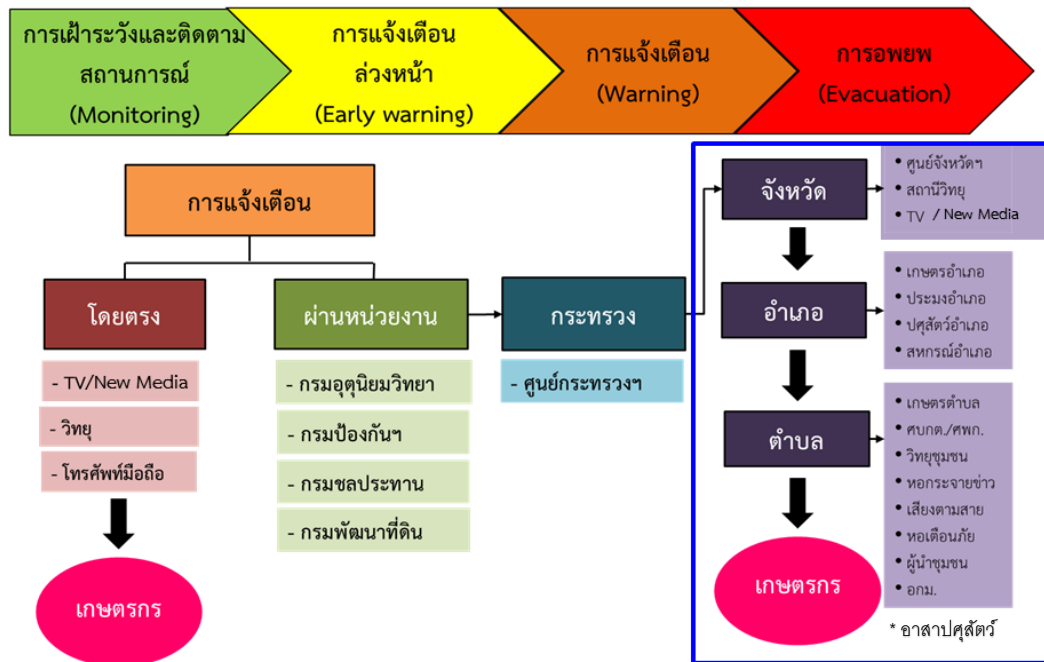
ด้านปศุสัตว์

1. ช่วยเหลือ ฟื้นฟู ปรับระบบการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนถึงการตรวจสอบดูแลสุขภาพสัตว์ภายหลังการ
เกิดภัย
2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล
3. สนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แก่เกษตรกรที่ต้องการปลูกพืชอาหารสัตว์ที่ได้รับความ
เสียหายจากภัยแล้ง

ด้านประมง

1. การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน
ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้าน
การเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556
2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูผู้ประสบภัยตามนโยบายของรัฐบาล

5. กระบวนการแจ้งเตือน

6. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี 2568/69

6.1 ด้านพืช

ตารางแสดง : พื้นที่เสี่ยงและเฝ้าระวังด้านพืช

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
		6 อำเภอ 34 ตำบล พื้นที่ 232,853 ไร่
1	เมืองกาฬสินธุ์	เหนือ, หลุบ, ลำพาน, บึงวิชัย, ห้วยโพธิ์, เชียงเครือ, โพนทอง, ลำคลอง
2	กมลาไสย	กมลาไสย, หลักเมือง, โพนงาม, ดงลิง, ัญญา, หนองแปน, เจ้าท่า
3	ร่องคำ	เหล่าอ้อย
4	ยางตลาด	ยางตลาด, หัวจัว, อุ่มเม่า, บัวบาน, อีต้อ, หนองอิเฒ่า, ดอนสมบูรณ์, นาเชือก, คลองขาม, เขาพระนอน, นาดี
5	สหัสขันธ์	โนนศิลา, โนนแหลมทอง
6	ฆ้องชัย	ฆ้องชัยพัฒนา, เหล่ากลาง, โคกสะอาด, โนนศิลาเลิง, ลำชี

6.2 ด้านประมง

ตารางแสดง : สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านประมง จำนวน 4 อำเภอ 15 ตำบล

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่เสี่ยง	
		ตำบล	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
1	เมืองกาฬสินธุ์	หลุบ	83
		เหนือ	24
		ลำพาน	446
		เชียงเครือ	178
		ลำคลอง	657

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่เสี่ยง	
		ตำบล	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
2	ยางตลาด	ยางตลาด	160
		เขาพระนอน	370
		บัวบาน	2,470
		นาเชือก	1,269
3	ห้วยเม็ก	ห้วยเม็ก	27
		ห้วยหิน	798
		กุดโดน	22
4	กมลาไสย	กมลาไสย	416
		ชัยภูษา	64
		หลักเมือง	136

6.3 ด้านปศุสัตว์

ตารางแสดง : พื้นที่เฝ้าระวังด้านปศุสัตว์ (ทุกอำเภอ) ข้อมูลจำนวนปศุสัตว์ที่สำคัญ และ พืชอาหารสัตว์ ปี 2568

จังหวัด กาฬสินธุ์	รวม เกษตรกร ผู้เลี้ยง สัตว์ (ราย)	รวม เกษตรกร ที่ปลูกพืช อาหารสัตว์ (ราย)	โคเนื้อ จำนวน (ตัว)	โคนม จำนวน (ตัว)	กระบือ จำนวน (ตัว)	สุกร จำนวน (ตัว)	ไก่ จำนวน (ตัว)	เป็ด จำนวน (ตัว)
ยอดรวม	84,804	1,605	162,523	345	42,653	94,908	3,355,316	249,471
1.สหัสขันธ์	3,545	213	9,565	0	2,622	4,557	630,913	2,511
2.คำม่วง	2,994	14	11,208	0	2,459	3,825	93,111	6,066
3.ท่าคันโท	2,320	35	3,250	80	812	1,707	74,834	7,993
4.หนองกุงศรี	7,533	23	10,900	44	2,582	8,147	401,743	17,707
5.สมเด็จ	5,827	280	15,624	0	4,090	6,286	188,059	9,893
6.ห้วยผึ้ง	2,172	198	6,563	0	2,099	1,467	48,264	4,795
7.สามชัย	3,017	46	3,896	0	941	1,543	85,148	2,543
8.เมืองกาฬสินธุ์	12,423	112	16,987	73	2,738	6,885	372,538	52,770
9.นามน	2,315	128	6,471	34	1,827	2,913	65,352	4,345
10.กมลาไสย	6,328	35	5,040	53	1,295	3,678	109,374	22,755
11.ร่องคำ	1,694	9	1,921	15	938	453	47,844	5,431
12.กุฉินารายณ์	9,134	215	20,526	5	5,295	11,792	370,836	13,652
13.เขาวง	3,313	7	10,786	0	2,538	7,644	120,320	3,891
14.ยางตลาด	6,683	33	14,369	0	4,491	10,155	155,686	13,362

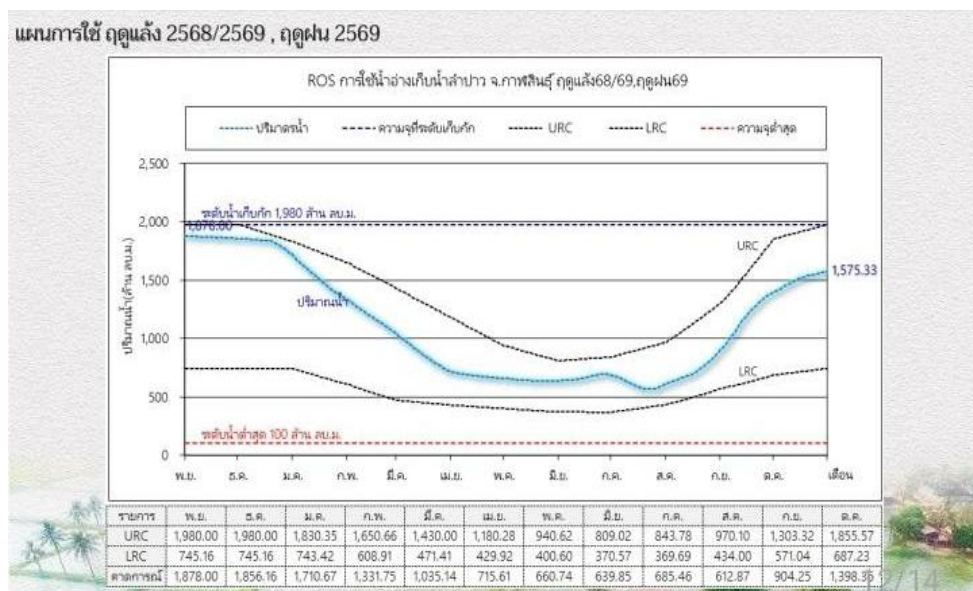
จังหวัด กาฬสินธุ์	รวม เกษตรกร ผู้เลี้ยง สัตว์ (ราย)	รวม เกษตรกร ที่ปลูกพืช อาหารสัตว์ (ราย)	โคเนื้อ จำนวน (ตัว)	โคนม จำนวน (ตัว)	กระบือ จำนวน (ตัว)	สุกร จำนวน (ตัว)	ไก่ จำนวน (ตัว)	เป็ด จำนวน (ตัว)
15.ห้วยเม็ก	4,150	57	9,227	0	3,467	13,335	128,173	11,575
16.นาคู	6,024	92	7,301	0	2,866	5,237	257,443	12,891
17.ดอนจาน	2,677	19	6,461	41	856	4,742	103,636	11,182
18.ฆ้องชัย	2,655	89	2,428	0	737	542	102,042	46,110

7. แผนจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของจังหวัดกาฬสินธุ์

แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว ช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2569

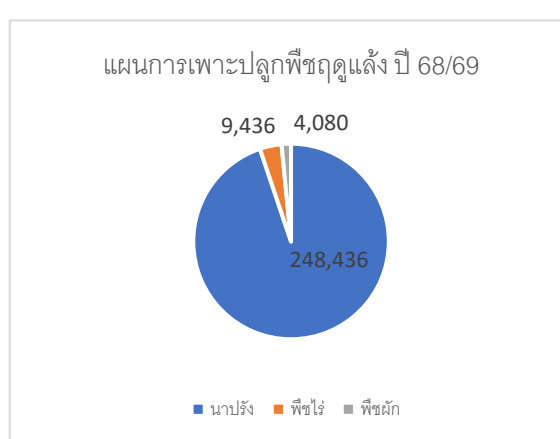
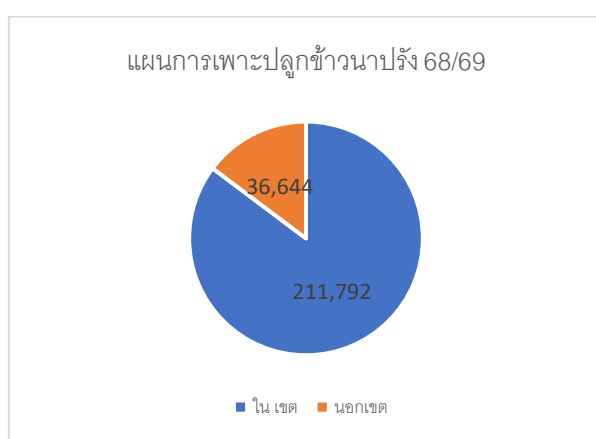
แผน/ผลการใช้น้ำทุกกิจกรรม (ล้าน ลบ.ม.)								
รายการ	ประปา	ระบบ นิเวศ	ชีกกลาง/ ล่าง	เกษตร	อุตสาหกรรม	ส่ง+ ระบาย	ระเหย	รวม ทั้งหมด
แผนทั้งฤดู	7.24	77.83	120.00	671.53	1.81	878.41	181.00	1,059.41
% แผน	0.68%	7.35%	11.33%	63.39%	0.17%	82.92%	17.08%	100.00%

แผน/ผล การเพาะปลูกพืช (ไร่)							
รายการ	ข้าว	พืชไร่	พืชผัก	บ่อปลา	บ่อกุ้ง	รวม	หมายเหตุ
แผน	301,923	0	0	1,456	3,584	306,963	

8. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัด	ข้าวเจ้า (ไร่)		ข้าวเหนียว (ไร่)		รวมข้าว (ไร่)		พืชไร่ (ไร่)		พืชผัก (ไร่)		รวมทุกชนิด (ไร่)	
	ใน เขต	นอก เขต	ใน เขต	นอก เขต	ใน เขต	นอก เขต	ใน เขต	นอก เขต	ใน เขต	นอก เขต	ใน เขต	นอก เขต
กาฬสินธุ์	102,184	22,845	109,608	13,799	211,792	36,644	50	9,386	532	3,548	212,374	49,577
1.เมืองกาฬสินธุ์	500	0	65,200	0	65,700	0	45	0	236	60	65,981	60
2.นามน	0	60	0	0	0	60	0	1,920	0	290	0	2,270
3.กมลาไสย	68,325	11,681	1,022	0	69,347	11,681	0	1,350	0	545	69,347	13,576
4.ร่องคำ	0	6,994	0	144	0	7,138	0	660	0	110	0	7,908
5.กุฉินารายณ์	10	230	170	570	180	800	0	1,090	280	955	460	2,845
6.เขาวง	100	0	470	90	570	90	5	20	11	50	586	160
7.ยางตลาด	582	0	35,416	0	35,998	0	0	20	0	0	35,998	20
8.ห้วยเม็ก	0	0	100	0	100	0	0	1,110	0	132	100	1,242
9.สหัสขันธ์	0	1,710	0	4,100	0	5,810	0	0	0	154	0	5,964
10.คำม่วง	0	180	0	23	0	203	0	225	0	52	0	480
11.ท่าคันโท	0	220	0	270	0	490	0	0	0	0	0	490
12.หนองกุงศรี	0	0	0	30	0	30	0	1,250	0	370	0	1,650
13.สมเด็จ	0	0	1,070	2,987	1,070	2,987	0	305	0	245	1,070	3,537
14.ห้วยผึ้ง	0	0	500	130	500	130	0	145	0	105	500	380
15.สามชัย	0	0	0	0	0	0	0	870	0	166	0	1,036
16.นาคู	0	0	0	755	0	755	0	421	0	68	0	1,244
17.ดอนจาน	640	1,770	5,660	10,360	6,300	6,470	0	0	5	105	6,305	6,575
18.ฆ้องชัย	0	0	0	0	32,027	0	0	0	0	140	32,027	140

9. แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

(การดำเนินการตามกรอบการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ได้แก่ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment), การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management), การฟื้นฟูที่ดีกว่า (Recovery be back better))

9.1 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ด้านชลประทาน - การบริหารจัดการน้ำ

ด้านพืช

* จำลองสถานการณ์ - พื้นที่เสี่ยงการเกิดภัยแล้ง

* ขนาดของผลกระทบ - พื้นที่เสี่ยงภัย 2 อำเภอ 4 ตำบล พื้นที่ 271 ไร่

ด้านปศุสัตว์

* จำลองสถานการณ์ - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

- ผลผลิตลดลง สุขภาพสัตว์อ่อนแอ เสี่ยงต่อการเกิดโรค

- แปลงพืชอาหารสัตว์เสียหาย

* ขนาดของผลกระทบ - พื้นที่เสี่ยงภัย 36 ตำบล 11 อำเภอ ที่เลี้ยงโค กระบือ สุกร สัตว์ปีก

ด้านประมง

* จำลองสถานการณ์ - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

- ผลผลิตลดลง สุขภาพสัตว์อ่อนแอ เสี่ยงต่อการเกิดโรค

* ขนาดของผลกระทบ - พื้นที่เสี่ยงภัย 15 ตำบล 4 อำเภอ

9.2 การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation)

ด้านชลประทาน

1. ประชาสัมพันธ์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ปลูกพืชใช้น้ำน้อย

2. ขุดลอกคลอง กำจัดวัชพืชในคลองชลประทานต่างๆ

3. การบริหารน้ำในอ่างเก็บน้ำ โดยใช้เกณฑ์ ROS และ Operation Rule Curve

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืช (อาทิเช่น ข้าวนาปรัง ปี 2568/69)

2. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบ สำหรับคำแนะนำในการดูแลรักษาพืชที่ปลูกแล้ว ซึ่งจะกระทบกับภัยธรรมชาติ มิให้เกิดความเสียหาย สำหรับกรณีภัยแล้ง ดังนี้

- ตัดแต่งกิ่งที่ไม่จำเป็น กิ่งที่ไม่ให้ผลผลิตออกก่อนเข้าฤดูแล้ง เพื่อให้ทรงพุ่มไม้ผลโปร่ง

ลดการคายน้ำ

- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก แล้วคลุมโคนต้นไม้ผลในบริเวณทรงพุ่มด้วยหญ้าแห้ง

หรือเศษใบไม้หนาประมาณ 10 ถึง 15 ซม. เพื่อรักษาความชื้นขึ้นของดินบริเวณทรงพุ่มให้อยู่ได้นาน

- จัดทำระบบน้ำในสวนไม้ผล หรือเตรียมจัดหาน้ำสำรองไว้ให้เพียงพอ เพื่อใช้ฤดูแล้ง เช่น ขุดบ่อ

- ใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยให้น้ำไม้ผลในปริมาณที่พอดีกับความต้องการของไม้ผล

จะช่วยให้ไม้ผลเจริญเติบโตผ่านแล้งไปด้วยดี ผลผลิตไม่ร่วงและผลสามารถพัฒนาคุณภาพได้

- กรณีไม่มีระบบน้ำหรือน้ำสำรอง หากสังเกตเห็นต้นไม้ผลใบเหี่ยวเฉา ควรหาน้ำมารดทันที

อย่างน้อย 7-10 วันต่อครั้ง

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. โครงการรณรงค์ดเผาและตอซังพืช เพื่อลดพื้นที่เผาไหม้และหมอกควัน
2. โครงการรณรงค์ไถกลบตอซังเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสด ปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดิน
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยหมักแห้ง พด.1 ดูดซับความชื้นในดิน
5. สนับสนุนโครงการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

ด้านปศุสัตว์

1. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทุกราย (ฐปศ.)
 2. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตระหนักถึงความจำเป็นในการเตรียมการป้องกันภัยธรรมชาติซึ่งจะสามารถลดความเสียหายของสัตว์เลี้ยงและทรัพย์สินของเกษตรกร ดังนี้
 - สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรเรื่องการสำรองน้ำใช้ และใช้น้ำอย่างประหยัด การปลูกและการใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์ของเกษตรกร
 - การสำรองเวชภัณฑ์ยาเพื่อใช้รักษาสัตว์ในช่วงเกิดภัย
 - การฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย โรคคอบวมในโค กระบือ โรคนิวคาสเซิล โรคหลอดลมอักเสบและโรคอหิวาในสัตว์ปีก
 - การชะลอการนำสัตว์เข้าเลี้ยงใหม่ก่อนเข้าสู่ช่วงฤดูการที่มีความเสี่ยง
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (พฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569) ได้จัดเตรียมจุดอพยพสัตว์ สำหรับช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ หากเกิดภัยพิบัติ ปี 2568/2569 จำนวน 19 จุด หมู่บ้าน จำนวน 76,000 กิโลกรัม รายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	สถานที่ตั้ง	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	รับสัตว์ได้ (ตัว)	Lat.	Long
						โค - กระบือ		
1	เทศบาล ต.บัวบาน		4	บัวบาน	ยางตลาด	300	16.46667	103.41186
2	วัดสว่างชัยศรี	บ้านปอแดง	3	นาดี	ยางตลาด	80	16.45032	103.38198
3	วัดดอนยานาง	บ้านดอนยานาง	6	ดอนสมบูรณ์	ยางตลาด	200	16.49682	103.44245
4	ร.ร.ลาดสระบัวหนองสูงวิทยวิทยา		3	หัวไร่	ยางตลาด	250	16.3638	103.43971
5	เทศบาล ต.อุ่มเม่า		1	อุ่มเม่า	ยางตลาด	120	16.38887	103.47146
6	อบต.เจ้าท่า		6	เจ้าท่า	กมลาไสย	400	16.22161	103.62509
7	เทศบาล ต.หลักเมือง		14	หลักเมือง	กมลาไสย	300	16.31648	103.59867
8	ร.ร.บ้านแก้วแอดัมโฮงวิทยา	บ้านแก	12	ชัยภูม	กมลาไสย	300	16.26157	103.50290
9	วัดโพรงงาม	บ้านโพรงงาม	1	โพรงงาม	กมลาไสย	150	16.0631	103.63731
10	วัดสุวรรณนิคคี	บ้านสนบุรี	5	โพรงงาม	กมลาไสย	150	16.32565	103.63251
11	วัดดอนหัน	บ้านดอนหัน	10	โพรงงาม	กมลาไสย	100	16.306631	103.67145
12	อบต.ลำชี		5	ลำชี	ฆ้องชัย	100	16.21322	103.48161
13	เทศบาล ต.ฆ้องชัยพัฒนา		9	ฆ้องชัยพัฒนา	ฆ้องชัย	120	16.25219	103.46817
14	อบต.โนนศิลาเลิง		7	โนนศิลาเลิง	ฆ้องชัย	200	16.33809	103.49000
15	อบต.โคกสะอาด		2	โคกสะอาด	ฆ้องชัย	200	16.2946	103.4364
16	อบต.เหล่าอ้อย		4	เหล่าอ้อย	ร่องคำ	291	16.24419	103.72217
17	อบต.สามัคคี		1	สามัคคี	ร่องคำ	741	16.31055	103.72032
18	เทศบาล ต.หลุบ		12	ตำบลหลุบ	เมืองกาฬสินธุ์	200	16.7496	103.52105
19	เทศบาล ต.ลำพาน		10	ลำพาน	เมืองกาฬสินธุ์	300	16.45706	103.48047

ด้านประมง

1. ประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรควบคุมการใช้น้ำและรักษาปริมาณน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำให้สูญเสียน้อยที่สุด เช่น การป้องกันการรั่วซึมของน้ำออกจากบ่อ
2. จัดทำร่มเงาให้กับสัตว์น้ำเข้าพัก และช่วยลดการระเหยของน้ำในบ่อเลี้ยง
3. ลดปริมาณอาหารสัตว์น้ำลง โดยเฉพาะอาหารสดเพื่อป้องกันน้ำเน่าเสีย
4. จับสัตว์น้ำที่ได้ขนาดขึ้นจำหน่ายหรือบริโภคเพื่อลดปริมาณสัตว์น้ำ
5. จัดเตรียมหาแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้เพิ่มเติม

9.3 การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

ด้านชลประทาน

1. ควบคุมปริมาณน้ำผ่านอาคารชลประทานในอัตราที่เหมาะสม
2. สนับสนุนเครื่องจักร เครื่องมือเข้าช่วยเหลือ เช่นรถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ
3. การติดตามตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564

2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูอาชีพการเกษตรแก่ผู้ประสบภัยตามนโยบายของรัฐบาล

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. วางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช (ชนิดพืช)
2. ให้คำแนะนำในการใช้น้ำอย่างประหยัด การใช้วัสดุคลุมแปลง เพื่อป้องกันการระเหยของน้ำในดินให้มากที่สุด

ด้านปศุสัตว์

1. รับแจ้งเหตุเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้งพร้อมออกตรวจสอบความเสียหาย
2. จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการรักษาพยาบาลสัตว์
3. ประสานศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์กาฬสินธุ์ สนับสนุนเสบียงอาหารสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย โดย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับจัดสรรเสบียงอาหารสัตว์ในปีงบประมาณ 2568 จำนวน 127,280 กิโลกรัม (จำนวนทั้งหมดตามอำนาจการสั่งจ่ายของผู้บริหารทุกระดับชั้น)

ด้านประมง

สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินอุดหนุนราชการในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด (20 ล้านบาท) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนราชการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันทีตามความเหมาะสม

9.4 การฟื้นฟูที่ดีกว่า (Recovery be back better)

ด้านชลประทาน

1. เร่งสำรวจพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเมื่อสิ้นสุดฤดูแล้ง
2. สำรวจอาคารชลประทาน ปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตามปกติ

ด้านพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

1. การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564

2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูผู้ประสบภัยตามนโยบายของรัฐบาล

สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์

1. จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
2. สนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (Zoning by Agri-map)

ด้านปศุสัตว์

1. ช่วยเหลือ ฟื้นฟู ปรับระบบการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนถึงการตรวจสอบดูแลสุขภาพสัตว์ภายหลังการเกิดภัย
2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล
3. สนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แก่เกษตรกรที่ต้องการปลูกพืชอาหารสัตว์ที่ได้รับ

ความเสียหายจากภัยแล้ง

ด้านประมง

1. การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

2. ให้การช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูผู้ประสบภัยตามนโยบายของรัฐบาล

สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน

การบริหารจัดการ

ความร่วมมือการป้องกันและเฝ้าระวังฯ จากอาสาสมัครในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ (อสปก.) และประชาชนในหมู่บ้าน

การสร้างการรับรู้ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์

1. โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย และระบบตรวจสอบย้อนกลับ (GAP)
2. โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในเขตปฏิรูปที่ดิน

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

แหล่งเงินทุนเพื่อฟื้นฟูอาชีพ ดอกเบี้ยร้อยละ 1 จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

สนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เอกสาร คำแนะนำ การปลูกพืชในพื้นที่ประสบภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

การถอดบทเรียนและทบทวนแผน

10. การติดตามและประเมินผล

เรื่อง	หน่วยงานรับผิดชอบ	การปฏิบัติ
1. การประชาสัมพันธ์/แจ้งเตือน	ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	ทุกเดือน
2. สถานการณ์น้ำ	โครงการชลประทานกาฬสินธุ์ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว	ทุกวันศุกร์
3. ผลกระทบด้านการเกษตร 3.1 ด้านพืช 3.2 ด้านประมง 3.3 ด้านปศุสัตว์	สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	ทันทีเมื่อเกิดภัย
4. ผลการดำเนินงาน	ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	24 ชั่วโมง หลังเกิดภัย
5. รายงานสถานการณ์ภัย	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	เมื่อเกิดภัย

ส่วนที่ 5

บัญชีทรัพยากร ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ

1. บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

- เครื่องสูบน้ำ	4 เครื่อง
- รถตรวจการ	1 คัน
- รถบรรทุกขนาดเล็ก	1 คัน
- รถบรรทุกขนาดใหญ่	1 คัน
- รถตักหน้า ขุดหลัง	1 คัน
- รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	1 คัน
- รถบรรทุกน้ำ	1 คัน
- รถบรรทุกขนาดกลาง	1 คัน
- รถบรรทุกเทท้าย	1 คัน
- อากาศยานตรวจการณ์ไร้คนขับ	1 ลำ
- เครื่องผลักดันน้ำ	4 เครื่อง

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว

- รถบรรทุกขนาดใหญ่	1 คัน
- รถตักหน้า ขุดหลัง	1 คัน
- รถบรรทุกน้ำ	2 คัน
- รถบรรทุกเทท้าย	2 คัน
- รถเครนขนาดใหญ่	2 คัน

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์

- เครื่องสูบน้ำขนาดทอสง 14 นิ้ว	1 เครื่อง
- เรือยนต์ท้องแบน	2 ลำ
- รถตรวจการ	1 คัน
- รถบรรทุกขนาดเล็กแบบที่นั่ง 2 ตอน	2 คัน
- รถบรรทุกน้ำขนาด 6,000 ลิตร	1 คัน
- รถยนต์เคลื่อนที่เร็ว	1 คัน
- รถเอนกประสงค์	1 คัน
- เสื้อชูชีพ	50 ตัว
- รถเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย	2 คัน
- รถประกอบอาหาร	1 คัน

2. ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ

ที่	หน่วยงาน	ผู้ประสานงาน	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	1.นางสาวชนานาถ สกุลสมบัติ 2.นางสมจิต ภูจอมจิตร	-เกษตรและสหกรณ์จังหวัด -หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกร และโครงการพิเศษ	0 4387 3172 086 851 4756
2	สนง.เกษตรจังหวัด กาฬสินธุ์	1.นายคมกริช ไตรยศ 2.นางละม่อม สุนทรชัย 3.น.ส.ณัฏฐิรา มาลัย	-เกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ -หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร -นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	0 4301 9300 ต่อ 5 09 3365 7310 09 2963 2645
3	สนง.ประมงจังหวัด กาฬสินธุ์	1.นายบุญธง เภาเจริญ 2.นางสายฝน เสียงหวาน 3.นางสาวมัลลิกา นางวงศ์ชัย	-ประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ -หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการด้านการประมง -เจ้าพนักงานประมงปฏิบัติงาน	06 2198 6555 06-2197-4141 09 2091-5422
4	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด กาฬสินธุ์	1.นายเจริญ จิระชีวะนันท์	-หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และ สารสนเทศการปศุสัตว์	08 9840 4007
5	สนง.สหกรณ์จังหวัด กาฬสินธุ์	1.นายสุรวัจน์ ปานะสุทธิ 2.น.ส.กัลยวรรณ ภูมิสันต์	-ผอ.กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการ บริหารจัดการสหกรณ์ -นักวิชาการสหกรณ์	08 6232 1298 08 6232 2897
6	สนง.การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกาฬสินธุ์	1.น.ส.กนิษฐา ศรีประทุม	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	09 6363 3954
7	โครงการชลประทาน กาฬสินธุ์	1.นายอนุพงษ์ สามารถ 2.นายอนุพงษ์ วงศ์ทมา	-หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำ -นายช่างชลประทานชำนาญงาน	06 1139 6186 06 1556 1763
8	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาลำปาว	1.นายสำรวย อินพิทักษ์	-ผอ.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว	08 1661 8952
9	สถานีพัฒนาที่ดิน กาฬสินธุ์	1.นายมหิธร ภูติโส 2.นางสาวสุมาลี สุวรรณวงษ์	-ผอ.สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ -เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติการ	0 4384 0953
10	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว กาฬสินธุ์	1.นายวัชรินทร์ สำราญพงษ์ 2.น.ส.สุจิรา สุนทรชัย	-เจ้าพนักงานเกษตรชำนาญงาน -นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	08 7950 5349 0 4387 3162
11	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ กาฬสินธุ์	1.นายไมตรี สายจันดา 2.น.ส.เรณู อุปนันท์	-ผอ.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ -นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	09 2260 2376 09 1716 2560
12	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์	1.นายภราดร สยงกุล 2.นายทิวต์ หอมเย็น 3.นายชลัช ยศจำรัส	-ผอ.การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์ -นักวิชาการการเงินและบัญชี 3 -นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6	06 3905 6174 08 6141 4635 08 2993 6156
13	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรกาฬสินธุ์	1.น.ส.พรทิพย์ แผงจันทร์ 2.นายวสันต์ วรรณจักร 3.นางสุพัตรา ขาวกัจกร	-ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรกาฬสินธุ์ -นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ -นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	09 1867 6363 09 3540 9559 08 0051 6952

ที่	หน่วยงาน	ผู้ประสานงาน	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
14	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์กาฬสินธุ์	1.นายแหลมทอง ศรีพนามน้อย	-ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	09 3320 6864
15	สนง.จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรกรรมที่ 13	1.นายมานิจ รำมะนา 2.นายอิสระพงศ์ กระจุกุนิย์	-ผอ.สำนักงานจัดรูปที่ดินฯ -หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม	08 1050 4616 08 8653 9162
16	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดกาฬสินธุ์	1.น.ส.พรรณดี มุศิริ	-เจ้าพนักงานประมงชำนาญงาน	0 4384 0510 08 1354 5021
17	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดกาฬสินธุ์	1.นายจารึก นาชัยเพิ่ม	ผอ.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงน้ำจืดกาฬสินธุ์	08 1964 6445
18	สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์	1.น.ส.สุภลักษณ์ บุญเกิด 2.นางพวงเพ็ญ จันทร์เพชร	-หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์ -หัวหน้าฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	0 4381 4843 08 8557 9381
19	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกาฬสินธุ์	1.นายวิทยา ปัญจมาตย์ 2.นายประดิษฐ์ สุดขาดา	-ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ -ผอ.ส่วนสิ่งแวดล้อม	08 1752 0073 08 9985 2469
20	สถานีอุตุนิยมวิทยากาฬสินธุ์	1.นางสาวอรทัย บุญสร้อย	-ผอ.สถานีอุตุนิยมวิทยากาฬสินธุ์	0 4383 1056